

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 12. juli 2021
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Emma Saugmandsgaard
Øe
Sagsnr.: 2021-7002-0008
Dok.: 2061464

Forslag til

Lov om ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område¹

(Forbud mod uanmodede henvendelser vedrørende personbefordring, forbrugerens opsigelse af løbende aftaler, tilsidesættelse af urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler, og ændringer med henblik på at sikre en tydelig gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivet)

§ 1

I lov om forbrugeraftaler, jf. lovbekendtgørelse nr. 1457 af 17. december 2013, som ændret ved lov nr. 652 af 8. juni 2017 og senest ved lov nr. 1666 af 26. december 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 4, nr. 4, ændres »§§ 12 og 31« til: »§§ 4, 12 og 31«.
2. I § 2, stk. 1, indsættes efter »erhvervsdrivende,«: »eller en person, der optræder i dennes navn eller på dennes vegne,«.

¹ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, EU-Tidende 2011, nr. L 304, side 64, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/65/EF af 23. september 2002 om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser til forbrugerne og om ændring af Rådets direktiv 90/619/EØF samt direktiv 97/7/EF og 98/27/EF, EF-Tidende 2002, L 271, side 16, og Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler, EF-Tidende L 95, side 29 ff.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

3. I § 3, nr. 1, indsættes efter »aftalen«: »til og med tidspunktet for dens indgåelse udelukkende«.

4. I § 3 indsættes som nr. 7:

»7) Handelsmæssig garanti: Enhver forpligtelse, som sælgeren eller en producent (garantigiveren) har påtaget sig over for køberen, ud over sælgerens retlige forpligtelse til at levere en kontraktmæssig ydelse, til at refundere købesummen eller omlevere, reparere eller på anden måde afhjælpe mangler ved salgsgenstanden, hvis den ikke svarer til de specifikationer eller ethvert andet krav, der fremgår af garantierklæringen eller af de relevante reklamer, der var tilgængelige på tidspunktet for eller før aftalens indgåelse, og som ikke relaterer sig til ydelsens kontraktmæssighed.«

5. I § 6 indsættes som 3. pkt.:

»Manglende respons fra forbrugeren efter modtagelsen af varer eller udførelsen af tjenesteydelser uden forudgående anmodning medfører ikke, at forbrugeren anses for at have samtykket til leveringen.«

6. I § 8, stk. 1, nr. 22, ændres »fremgangsmåden ved« til: »forudsætningerne for«.

7. I § 10, stk. 2, 2. pkt., ændres »kopi« til: »en bekræftelse«.

8. I § 12 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Indebærer afgivelsen af en bestilling efter stk. 1 aktivering af en knap eller en tilsvarende funktion, skal denne på let læselig måde være mærket »ordre med betalingsforpligtelse« eller lignende.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

9. I § 12, stk. 2, der bliver stk. 3, ændres »stk. 1« til: »stk. 1 og 2«.

10. I § 13, stk. 2, 2. pkt., ændres »kopi« til: »bekræftelse«.

11. I § 18 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kapitlet gælder dog for varer eller ikkefinansielle tjenesteydelser, der leveres i forbindelse med en aftale efter stk. 2, nr. 8, og som ligger ud over, hvad forbrugeren specifikt har anmodet om, eller hvad der er nødvendigt til at udføre vedligeholdelsen eller reparationen.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

12. I § 25, *stk. 2*, indsættes som *2. pkt.*:

»Hvis den samlede pris, der er fastsat i aftalen, er urimelig høj, skal det beløb, som forbrugeren kan pålægges at betale efter *stk. 1*, beregnes på grundlag af markedsværdien af det leverede.«

13. I § 27, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »vedrørende« til: »om«.

14. Efter § 28 indsættes:

»§ 28 a. Den erhvervsdrivende skal sikre, at opsigelse af en aftale om løbende levering af varer eller tjenesteydelser kan ske på samme medie eller tekniske platform, som aftalen er indgået på.«

§ 2

I lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 193 af 2. marts 2016, foretages følgende ændringer:

1. I § 38 *c* indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2*. Hvis et aftalevilkår, som er omfattet af *stk. 1, 2. pkt.*, ikke har været genstand for individuel forhandling, kan vilkåret dog ikke ændres eller tilsidesættes delvist.«

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

§ 3

Loven træder i kraft den 28. maj 2022

§ 4

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. §§ 1 og 2 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Forbrugeraftalelovens anvendelse på aftaler om personbefordring
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.2. Gennemførelse af dele af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 2 (definitioner)
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Kommissionens bemærkninger i åbningsskrivelse nr. 2017/2033
 - 2.2.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.3. Gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 27 (levering uden forudgående anmodning)
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Kommissionens bemærkninger i åbningsskrivelse nr. 2017/2033
 - 2.3.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.4. Oplysning om fremgangsmåden ved klager
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.5. Udlevering af kopi af samtykke til levering af digitalt indhold
 - 2.5.1. Gældende ret
 - 2.5.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.6. Gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 8, stk. 2 ("ordre med betalingsforpligtelse")
 - 2.6.1. Gældende ret
 - 2.6.2. Kommissionens bemærkninger i åbningsskrivelse nr. 2017/2033
 - 2.6.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.7. Gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16, litra h (Undtagelser fra bestemmelserne om fortrydelsesret)
 - 2.7.1. Gældende ret
 - 2.7.2. Kommissionens bemærkninger i åbningsskrivelse nr. 2017/2033
 - 2.7.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.8. Gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 14, stk. 3 (forbrugerens forpligtelser i tilfælde af udøvelse af fortrydelsesretten)
 - 2.8.1. Gældende ret

- 2.8.2. Kommissionens bemærkninger i åbningsskrivelse nr. 2017/2033
- 2.8.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
- 2.9. Leveringstidspunktet for ikkefinansielle tjenesteydelser indgået ved fjernsalg
 - 2.9.1. Gældende ret
 - 2.9.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
- 2.10. Lettere adgang til at opsigte aftaler om løbende levering af varer eller tjenesteydelser
 - 2.10.1. Gældende ret
 - 2.10.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
- 2.11. Hel eller delvis tilsidesættelse eller ændring af urimelige kontraktvilkår
 - 2.11.1. Gældende ret
 - 2.11.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
- 3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
- 5. Administrative konsekvenser for borgerne
- 6. Miljømæssige konsekvenser
- 7. Forholdet til EU-retten
- 8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
- 9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Den 27. november 2019 vedtog EU direktiv nr. 2019/2161/EU om bedre håndhævelse og modernisering af EU-reglerne om forbrugerbeskyttelse (moderniseringsdirektivet). Direktivet ændrer i fire direktiver, hvoraf to vil medføre ændringer på Justitsministeriets område, nemlig direktiv 93/13/EØF om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler og direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder (forbrugerrettighedsdirektivet). Disse to direktiver vil medføre ændringer i lov om forbrugeraftaler (forbrugeraftaleloven) og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område (aftaleloven).

I marts 2020 nedsatte justitsministeren et udvalg, der blandt andet har til opgave at overveje, hvordan moderniseringsdirektivet bedst implementeres i dansk ret. Udvalget har på baggrund af dette arbejde afgivet betænkning nr. 1577 med et dertilhørende lovforslag om implementering af moderniseringsdirektivet. Implementeringsfristen for moderniseringsdirektivet er den 28. november 2021.

Der lægges op til i samme ombæring at adressere en række forhold i den gældende lovgivning. Forholdene relaterer sig blandt andet til Europa-Kommissionens åbningskrivelse nr. 2017/2033 af 11. oktober 2017, hvori Kommissionen redegør for en række punkter, hvor forbrugerrettighedsdirektivet vurderes ikke at være korrekt gennemført. Der er hovedsageligt tale om, at dele af direktivets bestemmelser i overensstemmelse med dansk lovgivningstradition er gennemført i lovbemærkningerne til forbrugeraftaleloven i stedet for i selve lovteksten, eller at gennemførelsen af direktivets bestemmelser i forbrugeraftaleloven er sket med en anden ordlyd. Lovgiver har ved disse gennemførelsestiltag ikke haft til hensigt at fravige forbrugerrettighedsdirektivets indhold, og der tages derfor med lovforslaget initiativ til alene i formel henseende at bringe den danske implementering i fuld overensstemmelse med forbrugerrettighedsdirektivet og hermed imødekomme Kommissionens bemærkninger. En række af de punkter, som Kommissionen rejser, forventes desuden at blive løst med implementeringen af moderniseringsdirektivet og er derfor behandlet som en del af det nævnte udvalgsarbejde.

De resterende foreslåede ændringer af forbrugeraftaleloven og aftaleloven har til formål at ændre visse bestemmelser, hvor implementeringen af forbrugerrettighedsdirektivet har været uhensigtsmæssig, samt hvor EU-Domstolens praksis giver anledning til at ændre den nuværende praksis.

Med lovforslaget lægges der endvidere op til at indsætte en ny bestemmelse i forbrugeraftaleloven, hvorefter den erhvervsdrivende skal sikre, at opsigelse af en aftale om løbende levering af varer eller tjenesteydelser kan ske på samme medie eller tekniske platform, som aftalen er indgået på.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Forbrugeraftalelovens anvendelse på aftaler om personbefordring

2.1.1. Gældende ret

Forbrugeraftalelovens § 1, stk. 4, nr. 4, undtager aftaler om personbefordring fra lovens anvendelsesområde. Undtagelsen gælder dog ikke i forhold til lovens § 12 vedrørende krav til oplysning om betalingsforpligtelser ved aftaler, der indgås ved elektroniske midler, eller lovens § 31 vedrørende forbrugerens samtykke til betalinger, der ligger ud over hovedydelsen. Disse bestemmelser finder derfor anvendelse på aftaler om personbefordring.

Det følger af bemærkningerne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 39 som fremsat, afsnit 45 f., at bestemmelsen gennemfører forbrugerrettighedsdirektivets artikel 3, stk. 3, litra k, der generelt undtager aftaler om personbefordring fra direktivets anvendelsesområde. Efter direktivets artikel 3, stk. 3, litra k, gælder undtagelsen ikke med hensyn til direktivets regler om den erhvervsdrivendes oplysningspligt om betalingsforpligtelser ved elektronisk indgåelse af fjernsalgsaftaler (artikel 8, stk. 2), om gebyrer for anvendelse af betalingsmidler (artikel 19) og om yderligere betalinger (artikel 22). Forbrugeraftalelovens § 1, stk. 4, nr. 4, skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

Forbrugeraftalelovens § 4, stk. 1, fastslår, at erhvervsdrivende ikke uden forudgående anmodning herom må rette telefonisk henvendelse til en forbruger eller personlig henvendelse til en forbruger på dennes bopæl, arbejdsplads eller andet sted, hvortil der ikke er almindelig adgang, med henblik på straks eller senere at opnå tilbud eller accept af tilbud om indgåelse af aftale.

Efter stk. 2 gælder forbuddet i stk. 1 dog ikke for telefoniske henvendelser om bestilling af bøger, tegning af abonnementer på aviser, ugeblade, og tidskrifter, formidling af forsikringsaftaler og tegning af abonnement om retningsstjeneste eller sygetransport. Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 39 som fremsat, side 132, at begreberne i stk. 2 skal fortolkes indskrænkende, idet der er tale om en undtagelsesbestemmelse.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
Forbrugeraftalelovens § 1, stk. 4, nr. 4, som undtager aftaler om personbefordring fra lovens anvendelsesområde indeholder ikke en henvisning til forbuddet mod uanmodede henvendelser i forbrugeraftalelovens § 4. Den manglende henvisning til forbrugeraftalelovens § 4 kan give det indtryk, at det er tilladt for erhvervsdrivende at rette uanmodede henvendelser til forbrugere med henblik på at indgå en aftale om personbefordring.

Forbrugeraftalelovens § 4 indeholder et totalforbud mod uanmodede personlige henvendelser på forbrugerens bopæl, arbejdsplads eller andet sted, hvor der ikke er almindelig adgang, med henblik på at indgå en aftale. Bestemmelsen forbyder herudover i vidt omfang uanmodede telefoniske henvendelser, idet der er fastsat fire undtagelser til forbuddet. Disse undtagelser

skal fortolkes indskrænkende. Aftaler om personbefordring kan ikke indeholdes i nogle af undtagelserne til forbuddet mod telefoniske uanmodede henvendelser.

Det har formentlig ikke været intentionen, at erhvervsdrivende skal have mulighed for at rette uanmodede henvendelser til forbrugere – hverken personligt eller telefonisk – med henblik på straks eller senere at opnå tilbud eller accept af tilbud om indgåelse af en aftale om personbefordring. Såfremt aftaler om personbefordring ikke er omfattet af forbuddet mod uanmodede personlige og telefoniske henvendelser, vil flyselskaber, taxaselskaber, bus-selskaber og lignende selskaber frit kunne ringe til forbrugere, der ikke er registreret på Robinsonlisten. Dette er ikke en hensigtsmæssig retsstilling. Særligt set i lyset af at forbuddet mod uanmodede personlige henvendelser ellers er absolut, samt at der kun er få, begrænsede undtagelser til forbuddet mod telefoniske henvendelser, må det antages at være en fejl, at forbruger-aftalelovens § 1, stk. 4, nr. 4, ikke indeholder en henvisning til forbruger-aftalelovens § 4.

Den foreslåede ændring af forbruger-aftalelovens § 1, stk. 4, nr. 4, vil medføre, at erhvervsdrivende, som ønsker at indgå en aftale om personbefordring med en forbruger, eksplicit omfattes af forbuddet mod uanmodede henvendelser.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.2. Gennemførelse af dele af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 2 (definitioner)

2.2.1. Gældende ret

Forbrugerrettighedsdirektivets artikel 2 indeholder en række definitioner, som gør det muligt at afgrænse direktivets anvendelsesområde og fastsætte betingelserne for dets anvendelse. Definitionerne er på forskellig vis implementeret direkte eller indirekte i forbruger-aftaleloven.

2.2.1.1. ”Erhvervsdrivende”

Forbrugerrettighedsdirektivets artikel 2, nr. 2, har følgende ordlyd: ”*erhvervsdrivende*’: enhver fysisk person eller enhver juridisk person, uanset om der er tale om offentligt eller privat ejerskab, der handler, herunder via en anden person, der optræder i dennes navn eller på dennes vegne, som led i sit erhverv i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler”.

Forbrugeraftaleloven indeholder ikke en tilsvarende definition af ”erhvervsdrivende”. I stedet indeholder dansk lovgivning en definition af begrebet ”forbrugerftale”, jf. forbrugerftalelovens § 2, stk. 1, hvoraf begreberne ”erhvervsdrivende” og ”forbruger” forudsætningsvis fremgår. Forbrugerftalelovens § 2, stk. 1, har følgende ordlyd: *”Ved en forbrugerftaler forstås i denne lov en aftale, som en erhvervsdrivende indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbrugeren) hovedsagelig handler uden for sit erhverv.”*

Aftalelovens § 10 indeholder grundlæggende regler om fuldmagter. Det følger af stk. 1, at den, som har givet en anden fuldmagt til at foretage en retshandel, bliver umiddelbart berettiget og forpligtet over for tredjemand ved en retshandel, som fuldmægtigen foretager i fuldmagtgiverens navn og inden for fuldmagtens grænser. Det følger af stk. 2, at hvis nogen ifølge aftale med en anden indtager en stilling, som efter lov eller sædvane medfører beføjelser for ham til inden for visse grænser at handle på den andens vegne, anses han for befuldmægtiget til at foretage retshandler, som falder inden for disse grænser.

2.2.1.2. ”Aftale om fjernsalg”

Forbrugerrettighedsdirektivets artikel 2, nr. 7, har følgende ordlyd: *”’aftale om fjernsalg’: enhver aftale, der indgås mellem den erhvervsdrivende og forbrugeren i henhold til et organiseret system for fjernsalg eller levering af fjernnydelser uden den erhvervsdrivendes og forbrugersens samtidige fysiske tilstedeværelse, og hvor der til og med tidspunktet for aftalens indgåelse udelukkende anvendes en eller flere former for fjernkommunikationsteknikker”*.

Forbrugerftalelovens § 3, nr. 1, har følgende ordlyd:

”1) Fjernsalgsaftale: Enhver aftale om varer, tjenesteydelser eller løbende levering af varer eller tjenesteydelser, når aftalen

- a) indgås ved brug af kommunikation, der foregår, uden at forbrugeren og den erhvervsdrivende mødes fysisk (fjernkommunikation), og*
- b) indgås som led i et system for fjernsalg, som drives af den erhvervsdrivende.”*

Det følger af forbrugerrettighedsdirektivets definition af en aftale om fjernsalg, at en fjernsalgsaftale er en aftale, der indgås mellem den erhvervsdrivende og forbrugeren i henhold til et organiseret system for fjernsalg eller

levering af fjernydelser, hvor den erhvervsdrivende og forbrugeren ikke mødes fysisk, samt at der til og med tidspunktet for aftalens indgåelse alene er anvendt fjernkommunikationsteknikker.

Forbrugeraftalelovens definition af fjernsalgsaftale indeholder ikke på tilsvarende vis et krav om, at der til og med tidspunktet for aftalens indgåelse udelukkende er anvendt fjernkommunikationsteknikker.

2.2.1.3. ”Handelsmæssig garanti”

Forbrugerrettighedsdirektivets artikel 2, nr. 14, har følgende ordlyd: *”handelsmæssig garanti’: enhver forpligtelse, som den erhvervsdrivende eller en producent (»garantigiveren«) har påtaget sig over for forbrugeren, ud over sin retlige forpligtelse til at levere en kontraktmæssig ydelse, til at refundere købesummen eller omlevere, reparere eller på anden måde afhjælpe mangler ved varerne, hvis de ikke svarer til de specifikationer eller ethvert andet krav, der fremgår af garantierklæringen eller af de relevante reklamer, der var tilgængelige på tidspunktet eller forud for aftalens indgåelse, og som ikke relaterer sig til ydelsens kontraktmæssighed”.*

Forbrugeraftaleloven indeholder ikke en tilsvarende definition af begrebet ”handelsmæssig garanti”. Forbrugeraftalelovens § 12 fastsætter imidlertid regler om den erhvervsdrivendes oplysningspligt i relation til eventuelle garantier. Den erhvervsdrivende skal således i forbindelse med indgåelse af en fjernsalgsaftale om en vare eller en ikkefinansiel tjenesteydelse bl.a. oplyse om betingelserne for at udnytte en eventuel garanti, dvs. en indeståelse for visse egenskaber, holdbarhed mv. af den erhvervsdrivende selv eller af en tredjemand, jf. forbrugeraftalelovens § 12, stk. 2, nr. 1.

Bestemmelsen suppleres af markedsføringsloven, hvorefter den erhvervsdrivende, hvis der ydes garanti, på en klar og tydelig måde skal informere forbrugeren om indholdet af garantien og give de oplysninger, der er nødvendige for at gøre denne gældende, jf. markedsføringslovens § 12, stk. 2, 1. pkt. Endvidere skal den erhvervsdrivende på en klar og tydelig måde oplyse, at forbrugers ufravigelige rettigheder efter lovgivningen ikke berøres af garantien. Efter anmodning skal den erhvervsdrivende udlevere garantien skriftligt, jf. markedsføringslovens § 12, stk. 2, 2. og 3. pkt.

Det fremgår videre af markedsføringsloven, at udtrykket garanti kun må anvendes over for forbrugere, såfremt erklæringen giver forbrugeren en væsentlig bedre retsstilling end den, forbrugeren har efter lovgivningen, jf.

markedsføringslovens § 12, stk. 1.

Derudover fremgår forbrugerrettighedsdirektivets definition af ”handelsmæssig garanti” i bemærkninger til forbrugeraftalelovens § 8, stk. 1, nr. 15, som anvender begrebet, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 39 som fremsat, side 138.

2.2.2. Kommissionens bemærkninger i åbningsskrivelse nr. 2017/2033

2.2.2.1. ”Erhvervsdrivende”

Kommissionen har i åbningsskrivelsen anført, at den danske definition af ”erhvervsdrivende” er mangelfuld, idet det ikke er klart, at en anden person, der optræder i dennes navn eller på dennes vegne, er omfattet af begrebet. Det er desuden Kommissionens opfattelse, at det er et væsentligt element i definitionen, og at det derfor bør nævnes udtrykkeligt i den danske gennemførelse af definitionen af ”erhvervsdrivende”. Det er ikke tilstrækkeligt, at det følger af de almindelige danske regler om fuldmagter, da også forbrugere og erhvervsdrivende, der ikke er fortrolige med de danske regler om fuldmagter, skal kende til deres rettigheder og forpligtelser.

2.2.2.2. ”Aftale om fjernsalg”

Kommissionen har i åbningsskrivelsen bemærket, at der i den danske definition af ”fjernsalgsaftale” ikke stilles krav om, at der til og med tidspunktet for aftalens indgåelse udelukkende anvendes en eller flere former for fjernkommunikationsteknikker. Derved udelades et centralt element i definitionen, som gør det muligt at adskille aftaler om fjernsalg fra andre aftale. På den baggrund finder Kommissionen, at definitionen af ”aftale om fjernsalg” ikke er gennemført korrekt i dansk ret.

2.2.2.3. ”Handelsmæssig garanti”

Kommissionen har i åbningsskrivelsen anført, at definitionen af ”handelsmæssig garanti” ikke er korrekt gennemført i dansk ret. Kommissionen finder, at den manglende gennemførelse kan føre til en usikker retstilstand med hensyn til rækkevidden og anvendelsen af direktivet.

2.2.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
Justitsministeriet er enig i, at bestemmelser, som skaber rettigheder og forpligtelser for borgerne, skal gennemføres ved regler, der gør de pågældende

personer i stand til på en tilstrækkelig klar og tydelig måde at kende deres rettigheder og forpligtelser.

Justitsministeriet er endvidere enig i, at definitionsbestemmelserne er af væsentlig betydning, idet de er nødvendige for forståelsen af forbrugerrettighedsdirektivets øvrige bestemmelser.

Ud fra hensynet til at sikre tydelig og korrekt gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 2, samt under hensyntagen til, at bestemmelserne som anført er nødvendige for forståelsen af forbrugerrettighedsdirektivets øvrige bestemmelser, foreslår Justitsministeriet, at definitionerne af ”erhvervsdrivende” og ”fjernsalgsaftale” tilrettes, samt at definition af ”handelsmæssig garanti” indsættes i forbrugerftaleloven. I tillæg hertil vil lovforslaget om implementering af moderniseringsdirektivet også indsætte en række definitioner.

Der henvises til forslagets § 1, nr. 2-4, og bemærkningerne hertil.

2.3. Gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 27 (levering uden forudgående anmodning)

2.3.1. Gældende ret

Ifølge forbrugerrettighedsdirektivet er forbrugeren ikke forpligtet til at yde sin modydelse, hvis den erhvervsdrivende uden forudgående anmodning leverer varer, vand, gas, elektricitet, fjernvarme eller digitalt indhold eller udfører en tjenesteydelse, jf. artikel 5, stk. 5, og punkt 29 i bilag I til direktiv 2005/29/EF om urimelig handelspraksis, jf. forbrugerrettighedsdirektivets artikel 27, 1. pkt.

Bestemmelsen fastsætter endvidere, at manglende respons fra forbrugers side efter en levering eller udførelse som omtalt ovenfor ikke er ensbetydende med samtykke, jf. forbrugerrettighedsdirektivet artikel 27, 2. pkt.

Af direktiv 2005/29/EF om urimelig handelspraksis, artikel 5, stk. 5, fremgår det, at de former for handelspraksis, der er opregnet i direktivets bilag I under alle omstændigheder skal betragtes som urimelige. Bilag I til direktivet om urimelig handelspraksis omfatter en række former for handelspraksis, der betegnes som ”aggressiv handelspraksis”, herunder tilfælde, hvor der opkræves omgående eller senere betaling for eller returnering eller op-

lagring af produkter, som den erhvervsdrivende har leveret, selv om forbrugeren ikke har anmodet herom – bortset fra såkaldte erstatningsprodukter, jf. bilagets pkt. 29.

Efter forbrugeraftaleloven kan en forbruger, hvis en erhvervsdrivende frem-sender eller afleverer en vare til vedkommende uden dennes forudgående anmodning, beholde varen vederlagsfrit, medmindre leveringen skyldes en fejl jf. § 6, 1. pkt.

Bestemmelsen fastsætter endvidere, at en forbruger ikke bliver forpligtet til at betale vederlag, hvis en erhvervsdrivende udfører en tjenesteydelse for forbrugeren uden dennes forudgående anmodning, jf. § 6, 2. pkt.

Det følger af en almindelig sproglig fortolkning af forbrugeraftalelovens § 6, at forbrugeren ikke kan anses for at have samtykket til leveringen, hvis forbrugeren ikke har reageret på leveringen.

Bestemmelsen i forbrugeraftaleloven er i det væsentligste en videreførelse af bestemmelsen i den oprindelige forbrugeraftalelov fra 1978 vedrørende uanmodet levering af varer, men blev i forbindelse med gennemførelsen af det generelle fjernsalgsdirektiv (direktiv 97/7/EF) udvidet til også at omfatte tjenesteydelser, jf. Folketingstidende 1999-2000, Tillæg A, side 5942.

2.3.2. Kommissionens bemærkninger i åbningskrivelse nr. 2017/2033

Kommissionen har bemærket, at forbrugerrettighedsdirektivets artikel 27 er en vigtig bestemmelse, som beskytter forbrugerne i tilfælde af levering af varer mv. uden forudgående anmodning. Det er præciseret i bestemmelsen, at manglende respons fra forbrugeren ved levering ikke er ensbetydende med samtykke. Kommissionen har anført, at denne del af bestemmelsen ikke er korrekt gennemført i forbrugeraftalelovens § 6.

Det er Kommissionens holdning, at det ikke er tilstrækkeligt, at denne del af bestemmelsen følger af en almindelige sproglig fortolkning. Navnlig for en gennemsnitsforbruger, som får leveret varer eller tjenesteydelser uden en forudgående anmodning herom, er det vigtigt at vide, at vedkommende ikke er forpligtet til at protestere mod leveringen for at undgå at blive bundet af en aftale.

2.3.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Ud fra hensynet til at sikre en tydelig og korrekt gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 27, foreslår Justitsministeriet, at forbruger-aftalelovens § 6 ændres. Den foreslåede ændring vil medføre, at det eksplicit fremgår af forbruger-aftaleloven, at en forbruger ikke er forpligtet til at protestere mod en levering, som er leveret uden forudgående anmodning, for at undgå at blive bundet af leveringen.

Der lægges ikke op til ændringer i anvendelsen af forbruger-aftalelovens § 6, idet en almindelig sproglig fortolkning af bestemmelsen hidtil har ført til samme resultat.

Der henvises til forslagets § 1, nr. 5, og bemærkningerne hertil.

2.4. Oplysning om fremgangsmåden ved klager

2.4.1. Gældende ret

Forbruger-aftalelovens § 8 fastsætter en oplysningsforpligtelse for den erhvervsdrivende ved indgåelse af aftaler vedrørende varer og ikkefinansielle tjenesteydelser, som er indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted eller ved fjernsalg. Forbruger-aftaleloven indeholder et tilsvarende oplysningskrav for så vidt angår fjernsalgsaftaler vedrørende finansielle tjenesteydelser, jf. forbruger-aftalelovens § 14. Oplysningerne skal gives til forbrugeren på en klar og forståelig måde inden aftalen indgås.

Efter forbruger-aftalelovens § 8, stk. 1, nr. 22, skal forbrugeren have oplysning om, hvorvidt den pågældende har mulighed for klageadgang og, hvis dette er tilfældet, fremgangsmåden ved klage.

Efter bestemmelsen har en erhvervsdrivende pligt til at oplyse om adgangen til at klage til Forbrugerklagenævnet eller et privat anke- eller klagenævn, såsom Ankenævnet for Forsikring eller Pengeinstitutankenævnet. Bestemmelsen indeholder ikke krav om, at den erhvervsdrivende skal oplyse, hvis der ikke er en klageadgang, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 39 som fremsat, side 143.

Forbruger-aftalelovens § 8, stk. 1, nr. 22, implementerer forbrugerrettighedsdirektivets artikel 6, stk. 1, litra t. Af denne bestemmelse fremgår det, at den erhvervsdrivende, hvor det er relevant, skal oplyse om muligheden for adgang til en udenretslig procedure for klageadgang og bilæggelse af tvister, som den erhvervsdrivende er underkastet, og forudsætningerne for denne adgang.

2.4.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
I den danske udgave af bestemmelsen er ”forudsætning”, som er anvendt i forbrugerrettighedsdirektivet, udmøntet med ordet ”fremgangsmåde”.

Af den engelske sprogversion af forbrugerrettighedsdirektivet fremgår følgende formulering: *”the methods for having access to [complaint and redress mechanism]”*. Desuden fremgår følgende formulering af den tyske sprogversion: *”und die Voraussetzungen für diesen Zugang.”*

Henset til, at bestemmelsen i forbrugeraftalelovens § 8 med implementeringen af moderniseringsdirektivet vil blive straffpålagt, samt til, at det bør sikres, at indholdet af bestemmelsen er klart, og at forpligtelserne efter bestemmelsen er gennemskuelige for den erhvervsdrivende, foreslås bestemmelsen justeret.

Det er Justitsministeriets vurdering, at ”forudsætningerne for” klage udgør en mere afgrænset og klar forpligtelse for den erhvervsdrivende end ”fremgangsmåden ved” klage. Ved førstnævnte formulering skal den erhvervsdrivende beskrive, under hvilke omstændigheder forbrugeren har adgang til at klage.

Det er desuden Justitsministeriets vurdering, at den foreslåede formulering vil stemme bedre overens med både den engelske, tyske og danske ordlyd af forbrugerrettighedsdirektivet.

Der henvises til forslagets § 1, nr. 6, og bemærkningerne hertil.

2.5. Udlevering af kopi af samtykke til levering af digitalt indhold

2.5.1. Gældende ret

Forbrugeraftalelovens § 10 indeholder formelle krav til udleveringen af de oplysninger, der skal gives til forbrugeren efter forbrugeraftalelovens § 8, stk. 1, når den erhvervsdrivende indgår en aftale med forbrugeren uden for den erhvervsdrivendes forretningssted. Det følger af bestemmelsens stk. 2, 2. pkt., at ved aftaler om levering af digitalt indhold, som ikke leveres på et fysisk medium, skal den erhvervsdrivende udlevere en kopi af forbrugerens udtrykkelige samtykke til og anerkendelse af, at denne mister sin fortrydelsesret, når udførelsen påbegyndes inden fortrydelsesfristens udløb. Bestemmelsen implementerer forbrugerrettighedsdirektivets artikel 7, stk. 2, 2. led.

Det følger af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 7, stk. 2, at den erhvervsdrivende, når det er relevant, skal udlevere en bekræftelse af forbrugerens forudgående udtrykkelige samtykke og anerkendelse, jf. artikel 16, litra m (om afkald på fortrydelsesret ved levering af digitalt indhold).

Forbrugeraftalelovens § 13 indeholder formelle krav til udleveringen af de oplysninger, der skal gives til forbrugeren, når den erhvervsdrivende indgår en aftale med forbrugeren ved fjernsalg. Det følger af bestemmelsens stk. 2, 2. pkt., at ved aftaler om levering af digitalt indhold, som ikke leveres på et fysisk medium, skal den erhvervsdrivende udlevere en kopi af forbrugerens udtrykkelige samtykke til og anerkendelse af, at denne mister sin fortrydelsesret, når udførelsen påbegyndes inden fortrydelsesfristens udløb. Bestemmelsen implementerer forbrugerrettighedsdirektivets artikel 8, stk. 7, litra b.

Det følger af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 8, stk. 7, litra b, at den erhvervsdrivende, når det er relevant, skal udlevere bekræftelse af forbrugers forudgående udtrykkelige samtykke og anerkendelse, jf. artikel 16, litra m (om afkald på fortrydelsesret ved levering af digitalt indhold).

Forbrugeraftalelovens § 25, stk. 3, fastslår, at forbrugeren ikke hæfter for hel eller delvis levering af en aftale om levering af digitalt indhold ved forbrugers tilbagetræden fra aftalen, hvis

- 1) forbrugeren ikke på forhånd har givet sit udtrykkelige samtykke til, at aftalens opfyldelse er påbegyndt inden fortrydelsesfristens udløb,
- 2) forbrugeren ikke har anerkendt, at vedkommende mister sin fortrydelsesret, når vedkommende giver sit samtykke, eller
- 3) den erhvervsdrivende har undladt at give forbrugeren en bekræftelse af dennes forudgående udtrykkelige samtykke og anerkendelse, jf. § 10, stk. 2, 2. pkt., og § 13, stk. 2, 2. pkt.

Bestemmelsen implementerer forbrugerrettighedsdirektivets artikel 14, stk. 4, litra b.

2.5.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Ifølge den danske udgave af bestemmelserne skal den erhvervsdrivende udlevere en ”kopi” af det forudgående samtykke, frem for en ”bekræftelse” af samtykket, som forbrugerrettighedsdirektivet stiller krav om, jf. forbrugeraftalelovens § 10, stk. 2, 2. pkt., og § 13, stk. 2, 2. pkt.

Bestemmelserne anvender desuden forskellig terminologi, idet der efter § 10, stk. 2, 2. pkt., og § 13, stk. 2, 2. pkt., skal udleveres en kopi, hvorimod der alene skal udleveres en bekræftelse efter § 25, stk. 3, nr. 3.

Det er Justitsministeriets vurdering, at det er hensigtsmæssigt at ændre ordlyden af forbrugeraftalelovens § 10, stk. 2, 2. pkt., og § 13, stk. 2, 2. pkt., således at kravet er det samme efter disse bestemmelser som efter forbrugeraftalelovens § 25, stk. 3, nr. 3. Hertil kommer, at det kan give anledning til tvivl, hvad det indebærer, at der skal gives en ”kopi” af samtykket.

Det er Justitsministeriets vurdering, at man ved et krav om, at der fortsat skal udleveres en bekræftelse af forbrugers samtykke, rammer den rette balance mellem hensynet til forbrugerbeskyttelse og hensynet til den erhvervsdrivende.

Der henvises til forslaget § 1, nr. 7 og 10, og bemærkningerne hertil.

2.6. Gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 8, stk. 2 (“Ordre med betalingsforpligtelse”)

2.6.1. Gældende ret

Forbrugerrettighedsdirektivets artikel 8, stk. 2, 2. led, fastsætter, at den erhvervsdrivende ved en fjernsalgsaftale skal sikre, at forbrugeren, når denne afgiver sin ordre, udtrykkeligt erkender, at vedkommende er opmærksom på, at ordren medfører en betalingsforpligtelse. Såfremt afgivelse af en ordre indebærer aktivering af en knap eller en tilsvarende funktion, skal knappen eller den tilsvarende funktion på let læselig måde være mærket ”ordre med betalingsforpligtelse” eller en tilsvarende utvetydig formulering, som angiver, at afgivelsen af ordren medfører en forpligtelse til at betale den erhvervsdrivende. Hvis den erhvervsdrivende ikke overholder dette, er forbrugeren ikke bundet af aftalen eller ordren. Bestemmelsen er implementeret i dansk ret ved forbrugeraftalelovens § 12.

Det følger af forbrugeraftalelovens § 12, stk. 1, at hvis en fjernsalgsaftale indgås ved hjælp af elektroniske midler, og aftalen pålægger forbrugeren en betalingsforpligtelse, skal dette være angivet klart og tydeligt på det sted, hvor bestillingen afgives. Det fremgår af bestemmelsens stk. 2, at forbrugeren alene er bundet af aftalen, hvis stk. 1, er overholdt.

2.6.2. Kommissionens bemærkninger i åbningsskrivelse nr. 2017/2033

Kommissionen har bemærket, at den danske implementering af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 8, stk. 2, 2. led, i forbrugeraftaleloven ikke indeholder krav om, at en knap eller tilsvarende funktion, der medfører afgivelse af en ordre, skal være mærket med ”ordre med betalingsforpligtelse” eller en anden utvetydig formulering. Kommissionen finder derfor, at bestemmelsen ikke er korrekt implementeret i dansk ret.

2.6.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Ud fra hensynet til at sikre en tydelig gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 8, stk. 2, 2. led, foreslår Justitsministeriet, at der indsættes et nyt stk. 2 i forbrugeraftalelovens § 12. Den foreslåede ændring vil medføre, at den erhvervsdrivende skal sikre sig, at en knap eller tilsvarende funktion, der medfører afgivelse af en ordre, skal være mærket med ”ordre med betalingsforpligtelse” eller en anden utvetydig formulering.

Det foreslås desuden, at forbrugeraftalelovens § 12, stk. 2, der bliver stk. 3, tilrettes, således at forbrugeren alene er bundet af aftalen eller bestillingen, hvis forbrugeraftalelovens § 12, stk. 1 og 2, er overholdt.

Der henvises til forslaget § 1, nr. 8 og 9, og bemærkningerne hertil.

2.7. Gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16, litra h (Undtagelser fra bestemmelserne om fortrydelsesret)

2.7.1. Gældende ret

Forbrugerrettighedsdirektivets artikel 9 fastsætter en fortrydelsesfrist på 14 dage ved aftaler om fjernsalg eller aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted. Forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16 fastsætter en række undtagelser til fortrydelsesretten. Disse undtagelser er implementeret i forbrugeraftalelovens § 18, stk. 2.

Forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16, litra h, undtager aftaler, hvor forbrugeren udtrykkeligt har anmodet den erhvervsdrivende om at besøge forbrugeren med henblik på at foretage hastende reparations- eller vedligeholdelsesarbejde, fra fortrydelsesretten. Dette gælder dog ikke, hvis den erhvervsdrivende i forbindelse med et sådant besøg leverer tjenesteydelser ud over dem, forbrugeren specifikt har anmodet om, eller andre varer end de reservedele, der er nødvendige til at udføre vedligeholdelsen eller reparationen. Fortrydelsesretten finder anvendelse på sådanne salg.

Forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16, litra h, er implementeret ved forbrugeraftalelovens § 18, stk. 2, nr. 8. Det følger af denne bestemmelse, at fortrydelsesretten ikke gælder for aftaler om specifikke hastende reparations- eller vedligeholdelsesarbejder hos forbrugeren, som denne på forhånd udtrykkeligt har anmodet om.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen, at bestemmelsen alene omfatter aftaler, som forbrugeren kan siges udtrykkeligt og på forhånd at have anmodet om. Hvis den erhvervsdrivende i forbindelse med et sådant besøg leverer tjenesteydelser ud over dem, forbrugeren udtrykkeligt har anmodet om, eller andre varer end de reservedele, der er nødvendige til at udføre vedligeholdelsen eller reparationen, finder fortrydelsesretten anvendelse på disse yderligere tjenesteydelser eller varer, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 150.

2.7.2. Kommissionens bemærkninger i åbningsskrivelse nr. 2017/2033

Kommissionen har bemærket, at undtagelserne til fortrydelsesretten er udtømmende. Medlemsstater kan ikke tilføje eller udelade aftaler fra listen. Det er Kommissionens opfattelse, at den danske liste afviger fra forbrugerrettighedsdirektivet, idet det ikke fremgår udtrykkeligt, at forbrugeren i tilfælde af hastende reparations- eller vedligeholdelsesarbejde stadig har fortrydelsesret for så vidt angår yderligere tjenesteydelser eller varer, der leveres af den erhvervsdrivende.

Kommissionen har anført, at fortrydelsesretten er en grundlæggende forbrugerrettighed, hvorfor undtagelser fra denne centrale rettighed skal defineres så klart som muligt. Derfor mener Kommissionen, at forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16, litra h, ikke er fuldt implementeret i dansk ret.

2.7.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Justitsministeriet er enig i, at bestemmelser, som skaber rettigheder og forpligtelser for borgerne, skal gennemføres ved regler, der gør de pågældende personer i stand til på en tilstrækkelig klar og tydelig måde at kende deres rettigheder og forpligtelser.

Justitsministeriet er endvidere enig i, at fortrydelsesretten er en grundlæggende rettighed, og at undtagelserne til fortrydelsesretten derfor skal defineres så klart som muligt.

Ud fra hensynet til at sikre en tydelig gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16, litra h, foreslås det, at der indsættes et nyt stk. 3, i forbrugeraftalelovens § 18, som vil præcisere, at forbrugerens fortrydelsesret omfatter tjenesteydelser og varer ud over dem, forbrugeren specifikt har anmodet om.

Det bemærkes, at der med den foreslåede ændring ikke lægges op til ændringer i anvendelsen af forbrugeraftalelovens § 18, stk. 2, litra h.

Der henvises til forslaget § 1, nr. 11, og bemærkningerne hertil.

2.8. Gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 14, stk. 3 (Forbrugerens forpligtelser i tilfælde af udøvelse af fortrydelsesretten)

2.8.1. Gældende ret

Forbrugerrettighedsdirektivets artikel 14 indeholder regler om forbrugerens forpligtelser, når fortrydelsesretten udnyttes. Det følger af bestemmelsens stk. 3, at en forbruger, der udnytter sin fortrydelsesret efter at have anmodet om at få tjenesteydelsen leveret inden fortrydelsesfristens udløb i overensstemmelse med artikel 7, stk. 3, eller artikel 8, stk. 8, skal betale den erhvervsdrivende et beløb, der står i rimeligt forhold til det leverede indtil det tidspunkt, hvor forbrugeren har givet den erhvervsdrivende besked om, at fortrydelsesretten gøres gældende. Beregningen af det forholdsmæssige beløb, som forbrugeren skal betale til den erhvervsdrivende, skal ske på grundlag af den samlede pris, der er fastsat i aftalen. Er den samlede pris urimelig høj, beregnes det forholdsmæssige beløb på grundlag af markedsværdien af det leverede.

Forbrugerrettighedsdirektivets artikel 14, stk. 3, er implementeret i forbrugerftalelovens § 25, stk. 2. Det fremgår heraf, at det beløb, som forbrugeren kan pålægges at betale efter stk. 1, skal stå i rimeligt forhold til omfanget af den ydelse, som allerede er leveret, sammenlignet med aftalens fulde opfyldelse.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen, at hvis den samlede pris er urimelig høj, beregnes det forholdsmæssige beløb på grundlag af markedsværdien af det leverede, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 159.

2.8.2. Kommissionens bemærkninger i åbningsskrivelse nr. 2017/2033

Kommissionen har bemærket, at forbrugerrettighedsdirektivets artikel 14, stk. 3, bidrager til klarhed i forhold til det beløb, forbrugeren kan pålægges at skulle betale ved hel eller delvis levering efter forbrugers anmodning. Kommissionen har bemærket, at den danske implementering af bestemmelsen ikke fastslår, at der skal beregnes et forholdsmæssigt beløb på grundlag af markedsværdien, såfremt den samlede pris er urimeligt høj, hvilket efter Kommissionens opfattelse kan føre til usikkerhed omkring det beløb, forbrugeren kan pålægges at betale.

2.8.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
Justitsministeriet er enig i, at bestemmelser, som skaber rettigheder og forpligtelser for borgerne, skal gennemføres ved regler, der gør de pågældende personer i stand til på en tilstrækkelig klar og tydelig måde at kende deres rettigheder og forpligtelser.

Ud fra hensynet til at sikre en tydelig gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 14, stk. 3, foreslås det, at der tilføjes et 2. pkt. i forbruger aftalelovens § 25, stk. 2. Ændringen vil præcisere, at det beløb, som forbrugeren skal betale til den erhvervsdrivende, skal beregnes på grundlag af markedsværdien af det leverede, hvis den samlede pris, der er fastsat i aftalen, er urimelig høj.

Det bemærkes, at der med den foreslåede ændring ikke lægges op til ændringer i anvendelsen af forbruger aftalelovens § 25, stk. 2.

Der henvises til forslaget § 1, nr. 12, og bemærkningerne hertil.

2.9. Leveringstidspunktet for ikkefinansielle tjenesteydelser ved aftale om fjernsalg

2.9.1. Gældende ret

Forbruger aftalelovens kapitel 6 omhandler den erhvervsdrivendes opfyldelse af aftaler om ikkefinansielle tjenesteydelser indgået ved fjernsalg.

Det følger af forbruger aftalelovens § 27, stk. 1, at medmindre andet er aftalt vedrørende leveringstidspunktet, skal den erhvervsdrivende ved aftaler om ikkefinansielle tjenesteydelser indgået ved fjernsalg levere ydelsen uden unødigt forsinkelse, dog senest 30 dage efter aftalens indgåelse. Såfremt ydelsen ikke leveres i rette tid, og dette ikke skyldes forbrugeren eller en omstændighed, som forbrugeren bærer risikoen for, foreligger der forsinkelse. Bestemmelsen blev ændret i forbindelse med implementeringen af

forbrugerrettighedsdirektivets artikel 18, som regulerer leveringstidspunktet for varer.

Den tidligere § 24 i forbrugeraftaleloven regulerede leveringstidspunktet for både varer og ikkefinansielle tjenesteydelser indgået ved fjernsalg. Ved implementeringen af artikel 18 blev der indsat en bestemmelse i købeloven, der i vidt omfang svarede til bestemmelsen i forbrugeraftalelovens § 24. Det følger således af købelovens § 74, stk. 1, at medmindre andet er aftalt vedrørende leveringstidspunktet, skal sælgeren levere salgsgenstanden uden unødigt forsinkelse, dog senest 30 dage efter aftalens indgåelse. Det følger af lovens forarbejder, at bestemmelsen i købeloven skulle finde anvendelse for alle aftaler, herunder aftaler indgået ved fjernsalg og uden for forretningssted samt for andre aftaler end fjernsalgsaftaler og aftaler indgået uden for forretningssted, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L40 som fremsat, side 17.

Da bestemmelsen i købeloven alene regulerede leveringstidspunktet for varer, blev der indsat en tilsvarende bestemmelse i forbrugeraftalelovens § 27 for så vidt angår tjenesteydelser. Det følger af bemærkningerne til § 27, at bestemmelsen skulle finde anvendelse for alle aftaler vedrørende ikkefinansielle tjenesteydelser, herunder aftaler indgået ved fjernsalg og uden for den erhvervsdrivendes forretningssted samt for andre aftaler end fjernsalgsaftaler og aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 161.

Af udvalgets betænkning til gennemførelsen af forbrugerrettighedsdirektivet fremgår det, at udvalget foreslog, at bestemmelserne i købeloven til gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 18 med de fornødne tilpasninger også skulle finde anvendelse på aftaler om ikkefinansielle tjenesteydelser indgået ved fjernsalg, jf. betænkning nr. 1540, side 315. Af den årsag foreslog man den nuværende affattelse af forbrugeraftalelovens § 27.

2.9.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
Justitsministeriet er blevet opmærksom på, at der ikke er overensstemmelse med det anvendelsesområde, som fremgår af bestemmelsens ordlyd, og det anvendelsesområde, som fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen. Det fremgår således af bestemmelsens ordlyd, at forbrugeraftalelovens § 27 finder anvendelse på aftaler om ikkefinansielle tjenesteydelser indgået ved fjernsalg. Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår det imidlertid, at

forbrugeraftalelovens § 27 finder anvendelse for alle aftaler vedrørende ikkefinansielle tjenesteydelser, herunder aftaler indgået ved fjernsalg og uden for den erhvervsdrivendes forretningssted samt for andre aftaler end fjernsalgsaftaler og aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted.

Det synes at have være tilsigtet, at forbrugeraftalelovens § 27 alene skulle omfatte aftaler om ikkefinansielle tjenesteydelser indgået ved fjernsalg, og at det derfor er en fejl, når det i bemærkningerne anføres, at forbrugeraftalelovens § 27 gælder for alle ikkefinansielle tjenesteydelsesaftaler. Det er sandsynligt, at man har ladet sig inspirere af bemærkningerne til ændringen af købeloven, som implementerede artikel 18 for så vidt angår køb af varer. Ved denne bestemmelse sondrede man ikke mellem aftaler om køb af varer indgået ved fjernsalg og andre aftaler.

Det foreslås derfor, at ændre et ord i bestemmelsen med henblik på at ændre bemærkningerne til bestemmelsen for at sikre, at anvendelsesområdet for forbrugeraftalelovens § 27 ikke giver anledning til tvivl.

Der henvises til forslaget § 1, nr. 13, og bemærkningerne hertil.

2.10. Lettere adgang til at opsig aftaler om løbende levering af varer eller tjenesteydelser

2.10.1. Gældende ret

Forbrugeraftalelovens kapitel 7 regulerer forbrugerens ret til opsigelse af aftaler om løbende levering af varer eller tjenesteydelser

Forbrugeraftalelovens § 28 fastslår, at en forbruger kan opsig en aftale om løbende levering af varer eller tjenesteydelser med 1 måneds varsel til udgangen af en måned, når der er gået 5 måneder efter aftalens indgåelse, jf. dog stk. 2 og 4.

I stk. 2 fastsættes der undtagelser fra de foreslåede bestemmelser om opsigelsesvarsel i stk. 1 og 4, idet disse bestemmelser ikke finder anvendelse, dels hvis opsigelsesvarsel eller bindingsperiode er reguleret i anden lovgivning, dels for visse nærmere afgrænsede aftaler, for hvilke bl.a. gælder, at den samlede pris ikke overstiger 2.000 kr.

Af stk. 3 følger endvidere, at aftaler omfattet af stk. 1 eller 4, som indgås ved anvendelse af en standardformular, skal indeholde en bestemmelse, som

tydeligt angiver, med hvilket varsel og i givet fald fra hvilket tidspunkt aftalen kan opsiges af forbrugeren.

Efter stk. 4 kan forbrugeren dog først opsige aftalen med 1 måneds varsel til udgangen af en måned, når der er gået 11 måneder efter aftalens indgåelse, hvis der er tale om en aftale, hvor den samlede pris for varen eller tjenesteydelsen overstiger 20.000 kr. årligt, og hvor påbegyndelsen af leveringen enten kræver, at den erhvervsdrivende afholder engangsomkostninger, der overstiger den gennemsnitlige pris efter aftalen for 6 måneders løbende levering, eller medfører en værdiforringelse af tilsvarende størrelse for den erhvervsdrivende.

Stk. 5 fastslår udtrykkeligt, at der ikke kan aftales et længere opsigelsesvarsel end det i stk. 1 nævnte.

Forbrugeraftalelovens § 29 fastslår, at et vederlag, som forbrugeren på tidspunktet for opsigelsen af aftalen har betalt for en periode, som ligger efter tidspunktet for aftalens ophør ifølge opsigelsen, straks skal tilbagebetales.

Af stk. 2 fremgår, at der ved beregningen af det beløb, som forbrugeren skal have tilbage efter stk. 1, kan tages hensyn til sæsonmæssige udsving i værdien af den løbende ydelse.

Forbrugeraftalelovens kapitel 7 indeholder ikke nærmere regler om, hvordan forbrugeren kan opsige en aftale om løbende levering af varer eller tjenesteydelser.

2.10.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
Den nuværende affattelse af forbrugeraftalelovens kapitel 7 blev indført ved lov nr. 492 af 12. juni 2009. Implementeringen af forbrugerrettighedsdirektivet ændrede nummereringen men ikke indholdet af bestemmelserne.

Formålet med lovforslaget var at forbedre forbrugerbeskyttelsen ved løbende kontraktforhold således, at forbrugeren ikke bliver bundet af langvarige kontrakter, som det på tidspunktet for indgåelsen af aftalen er vanskeligt at overskue konsekvenserne af, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 2956.

Det er Justitsministeriets vurdering, at hensynet til at styrke forbrugerbeskyttelsen, tilsiger, at der indføres visse formelle krav i forhold til opsigelse.

Ved mange aftaler om løbende kontraktforhold kan det være nemt for forbrugere at indgå aftalen, hvorimod det kan være en udfordring for forbrugere efterfølgende at opsige aftalen. Styrkeforholdet mellem forbrugeren og den erhvervsdrivende, hvor forbrugeren ofte vil være den svage part i en aftale, tilsiger, at den erhvervsdrivende bør forpligtes til at skulle sikre, at det ikke er mere besværligt for forbrugeren at opsige en løbende aftale, end det er at indgå en sådan aftale. En nem adgang til at opsige en løbende aftale kan desuden bidrage til, at forbrugere har færre passive aftaler om løbende levering af tjenesteydelser og varer, dvs. produkter, som forbrugeren ikke anvender, men fortsat betaler for.

Det foreslås derfor, at forbrugeren skal kunne opsige en aftale om løbende levering af varer eller tjenesteydelser på samme medie eller tekniske platform, som aftalen er indgået på. Den foreslåede bestemmelse vil sikre, at forbrugeren har en nem og overskuelig adgang til at opsige et løbende abonnement og vil dermed bidrage til et højt niveau af forbrugerbeskyttelse.

Der henvises til forslaget § 1, nr. 14, og bemærkningerne hertil.

2.11. Hel eller delvis tilsidesættelse eller ændring af urimelige kontraktvilkår

2.11.1. Gældende ret

Det følger af aftalelovens § 36, at en aftale kan ændres eller tilsidesættes helt eller delvist, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre den gældende. Domstolenes adgang til at ændre en urimelig aftale blev indsat ved lov nr. 1098 af 21. december 1994. Ved samme lov blev der indsat et nyt kapitel 4 i aftaleloven med henblik på gennemførelsen af de civilretlige regler i direktiv nr. 93/13/EØF om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler.

Aftalelovens kapitel 4 indeholder særlige regler om forbrugeraftaler, herunder kapitlets hovedbestemmelse, § 38 c, som fastslår, at aftalelovens § 36 finder anvendelse ved forbrugeraftaler. Bestemmelsen fastslår desuden, at såfremt det vil være stridende mod hæderlig forretningsskik og bevirke en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser til skade for forbrugeren at gøre et aftalevilkår gældende, gælder de i § 36, stk. 1, nævnte retsvirkninger også, idet forbrugeren dog i så fald kan kræve, at den øvrige del af aftalen skal gælde uden ændringer, hvis dette er muligt. Det følger af § 38 c, stk. 2, at aftalelovens § 36, stk. 2, gælder ved forbrugeraftaler med

den ændring, at der ikke ved bedømmelsen af de forhold og omstændigheder, som er nævnet i § 36, stk. 2, herunder vilkår i andre aftaler, som hænger sammen med den pågældende aftale, kan tages hensyn til senere indtrufne omstændigheder til skade for forbrugeren med den virkning, at aftalen ikke kan tilsidesættes eller ændres.

Aftalelovens § 38 c, stk. 1, 2. pkt., implementerer artikel 6, stk. 1, i direktivet om urimelige kontraktvilkår i forbruger aftaler, hvoraf følger, at medlemsstaterne skal fastsætte, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, i henhold til deres nationale lovgivning ikke binder forbrugeren, og at aftalen forbliver bindende for parterne på i øvrigt samme vilkår, hvis den kan opretholdes uden de urimelige kontraktvilkår.

Direktivet om urimelige kontraktvilkår finder alene anvendelse for kontraktvilkår i forbruger aftaler, der ikke er blevet individuelt forhandlet. Aftalelovens § 38 c finder dog anvendelse for alle kontraktvilkår i forbruger aftaler, uanset om et vilkår er blevet individuelt forhandlet eller ej.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at domstolenes adgang til at ændre aftaler i aftalelovens § 36 blev indført, under henvisning til at hel eller delvis tilsidesættelse af en aftale i nogle tilfælde vil være u hensigtsmæssig. Det kan føre til, at ellers fordelagtige aftaler må tilsidesættes, idet de ikke kan opretholdes uden det urimelige vilkår. Det kan særligt være tilfældet i langvarige kontrakter. Det var opfattelsen, at domstolene hidtil havde anvendt bestemmelsen med fuld forståelse for, at udgangspunktet er, at aftaler skal opretholdes, og at der skal udvises varsomhed med at foretage rimelighedsvurderinger i forretningsforhold. Der var derfor næppe grund til at frygte, at ændringen ville få uoverskuelige konsekvenser for erhvervslivet eller forbrugerne. Det var derfor vurderingen, at bestemmelsen blot ville bidrage til en øget fleksibilitet, hvilket måtte være til fordel for både forbrugere og erhvervsdrivende. Ændringen førte desuden til en mere ensartet regulering i Norden, da reguleringen i Sverige, Finland og Norge ligeledes giver mulighed for at ændre en aftale, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 331-332.

Det følger af artikel 6, stk. 1, i direktivet om urimelige kontraktvilkår i forbruger aftaler, at medlemsstaterne skal fastsætte regler, der sikrer, at urimelige kontraktvilkår ikke binder forbrugeren, samt at aftalen forbliver bin-

dende på i øvrigt samme vilkår, hvis aftalen kan opretholdes uden det urimelige vilkår. Ved gennemførelsen af direktivet, vurderede Justitsministeriet, at bestemmelsens ordlyd, hvorefter medlemsstaterne skal fastsætte, at et urimeligt vilkår ”ikke binder” forbrugeren, både kan forstås på den måde, at et urimeligt vilkår altid skal tilsidesættes, og på den måde, at et urimeligt vilkår ikke skal gælde over for forbrugeren, dvs. at vilkåret skal ændres eller tidsidesættes. Omvendt fremgår det af direktivet, at aftalen skal gælde uændret, hvis den kan opretholdes uden de urimelige vilkår, hvilket synes at støtte den forståelse, at urimelige vilkår altid skal tilsidesættes, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 336-337.

Henset til at formålet med direktivet er at beskytte forbrugere mod urimelige vilkår, samt at det ikke altid er til forbrugernes fordel helt at tilsidesætte vilkår, da det kan medføre, at en ellers fordelagtig aftale må tilsidesættes helt, var det vurderingen, at direktivet ikke er til hinder for en dansk bestemmelse, hvorefter urimelige vilkår kan ændres. Det fremgår af bemærkningerne, at man blandt de nordiske lande var enige om denne forståelse af direktivets art. 6, stk. 1, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 336-337.

2.11.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning EU-Domstolen har i en række sager fortolket artikel 6, stk. 1, i direktivet om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler således, at udgangspunktet er, at de nationale domstole er forpligtede til at tilsidesætte urimelige kontraktvilkår i deres helhed.

EU-Domstolen har bl.a. udtalt at ”[...] artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at et kontraktvilkår, der er erklæret urimeligt, i princippet skal anses for aldrig at have eksisteret, hvorfor det ikke kan have nogen virkning over for forbrugeren. En retslig konstatering af, at et sådant vilkår er urimeligt, skal følgelig principielt have den virkning, at den retlige situation og de faktiske forhold, som forbrugeren ville have befundet sig i uden det nævnte vilkår, genoprettes”, jf. de forenede sager C-154/15, C-307/15 og C-308/15, præmis 61.

Efter EU-Domstolens praksis er det udgangspunktet, at urimelige kontraktvilkår skal ophæves og ikke kan ændres. EU-Domstolen har udtalt, at ”den nationale ret kun er forpligtet til at undlade at anvende et urimeligt kontraktvilkår, således at det ikke binder forbrugeren, men at den ikke har kompetence til at ændre vilkårets indhold. Denne kontakt skal nemlig principielt

opretholdes uden nogen anden ændring end den, der følger af ophævelsen af urimelige kontraktvilkår, for så vidt en sådan opretholdelse af kontrakten retligt set er muligt i overensstemmelse med reglerne i national ret”, jf. C-421/14, præmis 71.

EU-Domstolen har ligeledes udtalt følgende: *”Endvidere skal artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 ifølge Domstolens praksis fortolkes således, at den er til hinder for en national bestemmelse, som gør det muligt for den nationale ret, når denne erklærer et vilkår i en aftale, som er indgået mellem en erhvervsdrivende og en forbruger, ugyldigt, at tilpasse den nævnte kontrakt ved at ændre dette vilkårs indhold”, jf. de forenede sager C 70/17 og C-179/17, præmis 53.*

EU-Domstolen har desuden udtalt, at delvis tilsidesættelse af et vilkår kan svare til, at man ændrer vilkåret, hvorfor det heller ikke er muligt, jf. de forenede sager C-70/17 og C-179/17, præmis 55.

Om hensynet bag forbuddet mod at ændre urimelige kontraktvilkår har EU-Domstolen udtalt følgende: *”Hvis det stod en national retsinstans frit for at ændre indholdet af urimelige kontraktvilkår, ville en sådan adgang derfor kunne skade gennemførelsen af det langsigtede mål, der er nævnt i artikel 7 i direktiv 93/13. En sådan adgang kunne nemlig bidrage til at ophæve den afskrækkende virkning over for erhvervsdrivende, der opstår ved helt og holdent at undlade at anvende sådanne urimelige vilkår over for forbrugerne, for så vidt som de erhvervsdrivende fortsat ville være fristede til at anvende disse vilkår velvidende, at aftalen, selv hvis disse vilkår skulle blive erklæret ugyldige, ikke desto mindre ville kunne tilpasses i nødvendigt omfang af den nationale ret, således at deres interesse på denne måde blev sikret [...]”, jf. de forenede sager C-482/13, C-484/13, C-485/13 og C-487/13, præmis 31. Det bemærkes, at artikel 7 i direktiv 93/13 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler fastsætter, at medlemsstaterne skal sikre, at der findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår, der indgås mellem forbrugere og erhvervsdrivende, til ophør.*

Efter EU-Domstolens praksis, synes delvis tilsidesættelse eller ændringer af vilkår således ikke at være mulige alternativer til fuld tilsidesættelse af et vilkår, som tilfældet er nu efter dansk ret.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der er behov for at ændre § 38 c, for at sikre, at dansk ret er i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis. Da direktivet om urimelige kontraktvilkår alene finder anvendelse ved kontraktvilkår, der ikke har været genstand for individuel forhandling, vurderes en ændring af § 38 c at kunne begrænses hertil. Justitsministeriet vurderer, at det er hensigtsmæssigt at begrænse anvendelsesområdet på en sådan måde, henset til at adgangen til at ændre eller tilsidesætte vilkår delvist sikrer en høj grad af fleksibilitet, som i sidste ende er til gavn for forbrugeren. Det er dog muligt, at indskrænkningen af bestemmelsens anvendelse i praksis vil have en mindre betydning, dels fordi mange vilkår i forbrugeraftaler ikke vil have været genstand for individuel forhandling, dels fordi det kan have formodningen imod sig, at et vilkår, der er blevet forhandlet individuelt, vil være urimeligt.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler, der ikke har været genstand for individuel forhandling, ikke længere vil kunne ændres eller tilsidesættes delvist. Ændringen vil bringe den danske retsstilling i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis på området.

Der henvises til forslaget § 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

[De økonomiske konsekvenser for det offentlige er under afklaring.]

Lovforslaget skønnes ikke at medføre implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Principperne for digitaliseringsklar lovgivning er ikke relevante for lovforslaget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vil medføre administrative omstillingsomkostninger for de omfattede virksomheder.

Omstillingsomkostningerne følger af lovforslagets § 1, nr. 6. Disse består i, at den erhvervsdrivende ved indgåelse af aftaler vedrørende varer og ikke-finansielle tjenesteydelser, som er indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted eller ved fjernsalg, fremover skal oplyse om forudsætningerne for klage fremfor, som i dag, at oplyse om fremgangsmåden ved klage.

Omstillingsomkostningerne følger derudover af lovforslagets § 1, nr. 7 og 10. Disse består i, at den erhvervsdrivende fremover skal udlevere en bekræftelse af forbrugerens samtykke ved levering af digitale tjeneste før fortrydelsesfristens udløb ved hhv. aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes faste forretningssted og ved fjernsalgsaftaler fremfor, som i dag, at udlevere en kopi af samtykket.

Omstillingsomkostningerne følger derudover af lovforslagets § 1, nr. 14. Disse består i, at den erhvervsdrivende som noget nyt skal sikre, at en aftale om løbende levering af varer eller tjenesteydelser kan ske på samme medie eller tekniske platform, som aftalen er indgået på. Omstillingsomkostningerne herved kan dog på det foreliggende grundlag ikke vurderes nærmere, da det ikke vides hvor mange virksomheder, der ikke allerede giver mulighed herfor, og som derfor i praksis skal omstille sig til det nye krav.

Omstillingsomkostningerne følger slutteligt af lovforslagets § 1, nr. 8. Disse består i, at den erhvervsdrivende skal sikre sig, at en knap eller tilsvarende funktion, der medfører afgivelse af en ordre, skal være mærket med ”ordre med betalingsforpligtelse” eller en anden utvetydig formulering. Der er tale om en præcisering af den gældende bestemmelse i forbrugeraftalelovens § 12, stk. 1, der pålægger den erhvervsdrivende at angive, klart og tydeligt på det sted, hvor bestillingen afgives, at aftalen pålægger forbrugeren en betalingsforpligtelse. Det er på den baggrund vurderingen, at langt de fleste erhvervsdrivende – hvis ikke alle – allerede vil leve op til den foreslåede præcisering. Dog kan det omvendt ikke udelukkes, at nogle erhvervsdrivende vil skulle omstille deres webshops m.v. for at efterleve reguleringen korrekt.

Det er vurderingen, at lovforslaget medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Disse konsekvenser vurderes at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Lovforslaget er i overensstemmelse med principperne for agil erhvervsrettet lovgivning, idet de foreslåede regler er teknologineutrale og ikke gør det

vanskeligt for virksomhederne at anvende nye teknologier og forretningsmodeller. Bestemmelserne er desuden, i det omfang det er muligt, enkle og formålsbestemte.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget skønnes at have positive administrative konsekvenser for borgerne.

Den foreslåede bestemmelse i forbrugeraftalelovens § 28 a, vil sikre, at forbrugeren har en nem adgang til at opsiges en løbende aftale om levering af varer eller tjenesteydelser.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget indebærer ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Forbrugeraftaleloven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, EU-Tidende 2011, nr. L 304, side 64, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/65/EF af 23. september 2002 om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser til forbrugerne og om ændring af Rådets direktiv 90/619/EØF samt direktiv 97/7/EF og 98/27/EF.

Aftaleloven indeholder blandt andet bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler.

Derudover pågår der et arbejde med implementeringen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/2161 af 27. november 2019 om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/6/EF, 2005/29/EF og 2011/83/EU, for så vidt angår bedre håndhævelse og modernisering af EU-reglerne om forbrugerbeskyttelse. Dette direktiv vil medføre en række ændringer af forbrugeraftaleloven og aftaleloven.

Lovforslaget har desuden blandt andet som formål at imødekomme en åbningsskrivelse fra Kommissionen om den danske implementering af forbrugerrettighedsdirektivet, samt at tilpasse den danske retsstilling efter EU-Domstolens praksis.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 12. juli 2021 til den 23. august 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, samtlige ministerier, Aalborg Universitet, Juridisk Institut, Aarhus Rets-
hjælp, Aarhus Universitet, Juridisk Institut, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Andelsboligforeningens fællesrepræsentation (ABF), APPLiA Danmark, AutoBranchen Danmark, Autobranchens Handels- og Industriforening (AUTIG), Boxer TV ApS, Business Danmark, Canal Digital Danmark A/S, Civilstyrelsen, Coop A/S, Copenhagen Business School, Juridisk Institut, Dagrofa, Danmarks Domstole, Danmarks Teaterforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Boldspil-Union, Dansk Byggeri, Dansk Detail, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fitness & Helse Organisation (DFHO), Dansk Fjernvarme, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Industri, Dansk Inkassobranche, Dansk Internet Forum, Dansk IT, Dansk Kennel Klub, Dansk Kredit Råd, Dansk Markedsføring, Dansk Teater, Danske Advokater, Danske Annoncører og Markedsførere, Danske Forlag, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger (DGI), Danske Mediedistributører, Danske Medier, Danske Regioner, Danske Zoologiske Haver og Akvarier, Datatilsynet, De Danske Bilimportører, De Frie Energiselskaber, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Dommerforening, Den Danske Dyrlegeforening, Den Sociale Retshjælps Fond, Det finansielle ankenævn, Digitaliseringsstyrelsen, Discovery Network Danmark, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Dyrenes beskyttelse, Dyreværnet, Erhvervsstyrelsen, Evida, Experian A/S Danmark, Falck A/S, Finans Danmark, Finans og Leasing, Forbrugerklagenævnet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske Antenneanlæg, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen for Platformsøkonomi i Danmark (FPD), Forsikring og Pension, Forsyningstilsynet, Franchise Danmark, FSR – danske revisorer, HK Landsklubben, IT-Branchen, Kommunernes Landsforening (KL), Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kreativitet & Kommunikation, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet, Det Juridiske

Fakultet, Landbrug og Fødevarer, Nordic Entertainment Group, Optikerforeningen, PostNord Danmark, Radius Elnet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsombudsmanden på Færøerne, Salling Group, SEGES Heste, SikkerhedsBranchen, SMVDanmark, Stofa, Syddansk Universitet, Juridisk Institut, TDC Group, TEKNIQ Installatørernes Organisation, Teleindustrien, Telenor A/S, Telia, TV2 Danmark A/S, Viasat, Waoo og Ørsted.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	[Under afklaring]
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Lovforslaget vil medføre administrative omstillingsomkostninger for de omfattede virksomheder. Omstillingsomkostningerne følger af lovforslagets § 1, nr. 6, § 1, nr. 7 og 10, § 1, nr. 8, og § 1, nr. 14. Det er vurderingen, at lovforslaget medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Disse konsekvenser vurderes at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)
Administrative konsekvenser for borgerne	Den foreslåede bestemmelse i forbruger- aftalelovens § 28 a, vil sikre, at for- brugeren har en nem adgang til at op- sige en løbende aftale om levering af varer eller tjenesteydelser.	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU- retten	<p>Forbruger- aftaleloven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa- Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om for- brugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa- Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, EU-Tidende 2011, nr. L 304, side 64, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/65/EF af 23. september 2002 om fjernsalg af finansielle tje- neste- ydelser til forbrugerne og om ændring af Rådets direktiv 90/619/EØF samt direktiv 97/7/EF og 98/27/EF.</p> <p>Aftaleloven indeholder blandt andet bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbruger- aftaler.</p> <p>Derudover pågår der et arbejde med implementeringen af Europa-Parlamen- tets og Rådets direktiv (EU) 2019/2161 af 27. november 2019 om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/6/EF, 2005/29/EF og 2011/83/EU, for så vidt angår bedre håndhævelse og modernisering af EU-reglerne om forbrugerbeskyttelse. Dette direktiv vil medføre en række ændringer af forbruger- aftaleloven og aftaleloven.</p> <p>Lovforslaget har desuden blandt andet som formål at imødekomme en åb- ningsskrivelse fra Kommissionen om den danske implementering af forbru- ger- rettighedsdirektivet, samt at tilpasse den danske retsstilling efter EU- Domstolens praksis.</p>	

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forbrugeraftalelovens § 1, stk. 4, opregner en række aftaler, som generelt er undtaget fra lovens anvendelsesområde. Det følger heraf, at aftaler om personbefordring er undtaget fra lovens anvendelsesområde, jf. § 1, stk. 4, nr. 4. Undtagelsen gælder dog ikke i forhold til § 12 vedrørende krav til oplysning om betalingsforpligtelser ved aftaler, der indgås ved elektroniske midler, eller § 31 vedrørende forbrugerens samtykke til betalinger, der ligger ud over hovedydelsen. Disse bestemmelser finder derfor anvendelse på aftaler om personbefordring.

Forbrugeraftalelovens § 4, stk. 1, fastslår, at erhvervsdrivende ikke uden forudgående anmodning herom må rette telefonisk henvendelse til en forbruger eller personlig henvendelse til en forbruger på dennes bopæl, arbejdsplads eller andet sted, hvortil der ikke er almindelig adgang, med henblik på straks eller senere at opnå tilbud eller accept af tilbud om indgåelse af aftale.

Efter stk. 2 gælder forbuddet i stk. 1 dog ikke for telefoniske henvendelser om bestilling af bøger, tegning af abonnementer på aviser, ugeblade, og tids-

skrifter, formidling af forsikringsaftaler og tegning af abonnement om retningsstjeneste eller sygetransport. Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L 39 som fremsat, side 132, at begreberne i stk. 2 skal fortolkes indskrænkende, idet der er tale om en undtagelsesbestemmelse.

Med den nuværende retsstilling er det ikke klart, om aftaler om personbefordring er undtaget forbuddet om uanmodede henvendelser, idet forbruger-aftalelovens § 1, stk. 1, nr. 4, ikke indeholder en henvisning til forbuddet mod uanmodede henvendelser i forbrugeraftalelovens § 4.

Med den foreslåede ændring af § 1, stk. 4, *nr. 4*, indsættes en henvisning til lovens § 4, med henblik på at § 4 om uanmodede henvendelser også finder anvendelse ved aftaler om personbefordring.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Forbrugeraftalelovens § 2, stk. 1 definerer forbrugeraftale som en aftale en erhvervsdrivende indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbrugeren) hovedsagelig handler uden for sit erhverv.

Med den foreslåede ændring af § 2, *stk. 1*, præciseres det, at der ved en forbrugeraftale skal forstås en aftale, som en erhvervsdrivende eller en person, der optræder i dennes navn eller på dennes vegne, indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbrugeren) hovedsagelig handler uden for sit erhverv.

Det vil dermed følge direkte af bestemmelsen, at en aftale, som en person, der optræder i den erhvervsdrivendes navn eller på dennes vegne, indgår, fortsat vil være en forbrugeraftale. Det tydeliggør, at aftaler, som indgås af en befuldmægtiget, også vil falde inden for forbrugeraftalelovens anvendelsesområde.

Den foreslåede ændring vil ikke medføre materielle ændringer, da de almindelige danske fuldmagtsregler fører til samme retsstilling.

Den foreslåede ændring vil sikre en korrekt og tydelig implementering af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 2, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Forbrugeraftalelovens § 3, nr. 1, definerer fjernsalgsaftaler. Det følger heraf, at enhver aftale om varer, tjenesteydelser eller løbende levering af varer eller tjenesteydelser, som indgås ved brug af kommunikation, der foregår, uden at forbrugeren og den erhvervsdrivende mødes fysisk (fjernkommunikation), og indgås som led i et system for fjernsalg, som drives af den erhvervsdrivende, er en fjernsalgsaftale. Definitionen implementerer forbrugerrettighedsdirektivets artikel 2, nr. 7.

Vedrørende det gældende fjernsalgsbegreb, der opretholdes med lovforslaget, henvises der til Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 129, Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 5953, samt Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 7586 f., hvoraf det bl.a. fremgår, at der skal være tale om en aftale, der udbydes, forhandles og indgås på afstand. Der er således ikke tale om fjernsalg, hvis parterne mødes fysisk i forbindelse med markedsføringen eller aftalens indgåelse.

Fjernsalgsbegrebet indebærer, at der f.eks. vil være tale om fjernsalg i tilfælde, hvor forbrugeren alene besøger den erhvervsdrivendes forretningssted med henblik på at indsamle information om varerne eller tjenesteydelserne, og aftalen efterfølgende forhandles og indgås via fjernkommunikation.

Derimod er hverken aftaler, der forhandles på den erhvervsdrivendes forretningssted, men indgås endeligt ved hjælp af fjernkommunikation eller reservationer foretaget af en forbruger ved hjælp af en fjernkommunikationsteknik med henblik på levering af en tjenesteydelse fra en erhvervsdrivende, f.eks. bestilling af tid hos frisør eller tandlæge, omfattet. Endvidere er reservationer af varer, som sker ved fjernsalg med henblik på, at forbrugeren kan undersøge varen nærmere på den erhvervsdrivendes forretningssted, ikke omfattet, hvis forhandlingerne og aftaleindgåelsen efterfølgende sker ved parternes samtidige fysiske tilstedeværelse på den erhvervsdrivendes forretningssted.

Den foreslåede ændring af forbrugeraftalelovens § 3, nr. 1, præciserer, at der ved indgåelsen af en aftale, for at den er omfattet af definitionen på en

fjernsalgsaftale, udelukkende må være anvendt fjernkommunikationsteknikker. Det har hidtil fremgået af forarbejderne til bestemmelsen.

Lovændringen vil sikre, at det eksplicit fremgår af bestemmelsen, at aftaler, der forhandles på den erhvervsdrivendes forretningssted, men indgås endeligt ved hjælp af fjernkommunikation, ikke er omfattet af definitionen af en fjernsalgsaftale.

Den foreslåede ændring vil sikre en korrekt og tydelig implementering af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 2, nr. 7.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Forbrugerftaleloven indeholder ikke en definition af handelsmæssige garantier. Forbrugerftalelovens forarbejder indeholder i stedet en beskrivelse af indholdet af begrebet i bemærkningerne til de bestemmelser, hvor begrebet anvendes.

Det foreslås at indsætte en definition af handelsmæssig garanti i forbrugerftalelovens § 3, nr. 7. Den foreslåede definition er tilsvarende forbrugerrettighedsdirektivets definition af handelsmæssig garanti, jf. direktivets artikel 2, nr. 14, og den definition af begrebet, der følger af bemærkningerne til den gældende forbrugerftalelov.

Den foreslåede bestemmelse vil fastslå, at der ved en handelsmæssig garanti forstås enhver forpligtelse, som den erhvervsdrivende eller en producent (garantigiveren) har påtaget sig over for forbrugeren, ud over sin retlige forpligtelse til at levere en kontraktmæssig ydelse, til at refundere købesummen eller omlevere, reparere eller på anden måde afhjælpe mangler ved varerne, hvis de ikke svarer til de specifikationer eller ethvert andet krav, der fremgår af garantierklæringen eller af de relevante reklamer, der er tilgængelige på tidspunktet eller forud for aftalens indgåelse, og som ikke relaterer sig til ydelsens kontraktmæssighed.

Ved handelsmæssige garantier forstås eventuelle øvrige fordele, som på frivilligt grundlag tilbydes af producenten, sælgeren af varen eller af enhver anden person, der indgår i distributionsleddet for dette produkt. Virknin-

gerne og betingelserne for opfyldelsen af en handelsmæssig garanti kan fastsættes frit af den person, der tilbyder garantien. Handelsmæssige garantier står i modsætning til lovbestemte garantier. Ved lovbestemte garantier forstås den traditionelle beskyttelse, som findes i alle nationale lovgivninger, ifølge hvilke sælgeren hæfter over for køberen for mangler ved de solgte varer, jf. Kommissionens grønbog om forbrugsvaregarantier og eftersalgsservice, KOM (93) 509, side 6, og Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 63.

Ændringen vil sikre en tydelig og korrekt gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 2, nr. 14.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Forbrugeraftalelovens § 6 angår fremsendelse af varer til en forbruger uden dennes forudgående anmodning.

Det følger af bestemmelsens 1. pkt., at hvis en erhvervsdrivende fremsender eller afleverer en vare til en forbruger uden dennes forudgående anmodning, og det ikke skyldes en fejl, kan forbrugeren behandle varen vederlagsfrit. Bestemmelsen hindrer såkaldt negativ aftaleindgåelse ved salg af varer, dvs. fremsendelse af varer til forbrugeren uden forudgående aftale herom og med opfordring til at betale for varen. Bestemmelsen medfører ikke, at forbrugeren altid kan beholde en vare, vedkommende ikke har bestilt, uden at betale for den, idet bestemmelsen finder anvendelse, såfremt forsendelsen eller afleveringen ikke skyldes en fejltagelse. Det kan fremgå af et vedlagt salgstilbud, at der ikke er tale om en fejltagelse. I andre tilfælde kan forbrugeren i almindelighed gå ud fra, at der foreligger en fejl, hvorfor vedkommende bør rette henvendelse til afsenderen herom, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 133, og Folketingstidende 1977-78, tillæg A, spalte 750 f.

Det følger af bestemmelsens 2. pkt., at hvis en tjenesteydelse er udført af den erhvervsdrivende for forbrugeren uden dennes forudgående anmodning, kan forbrugeren ikke blive forpligtet til at betale vederlag for tjenesteydelsen. Det fremgår af de oprindelige motiver, at forbrugeren efter omstændighederne må tillade, at den erhvervsdrivende tager sin ydelse tilbage mod at

sørge for reetablering, hvis tjenesteydelsen er blevet udført ved en fejl. Bestemmelsen regulerer desuden ikke de særlige tilfælde, hvor en erhvervsdrivende udfører arbejde, som ikke er omfattet af forbrugerens bestilling, men hvor dette beror på en undskyldelig fejltagelse, eller hvor arbejdet er udført i forbrugerens interesse, efter at den erhvervsdrivende forgæves har forsøgt at kontakte forbrugeren. I sådanne tilfælde må det antages, at den erhvervsdrivende efter omstændighederne vil kunne tilkendes et vederlag, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 133.

Med den foreslåede § 6, 3. pkt., præciseres, at manglende respons fra forbrugeren efter modtagelsen af varer eller udførelsen af tjenesteydelser uden forudgående anmodning ikke medfører, at forbrugeren kan anses for at have samtykket til leveringen.

Det er ikke tilsigtet, at den foreslåede ændring vil medføre ændringer i anvendelsen af bestemmelsen, idet det allerede følger af en almindelig sproglig fortolkning af forbrugeraftalelovens § 6, at forbrugeren ikke kan anses for at have samtykket til leveringen, hvis forbrugeren ikke har reageret på leveringen.

Ændringen vil sikre en tydelig og korrekt gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 27.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Forbrugeraftalelovens § 8 fastsætter, hvilke oplysninger erhvervsdrivende skal give forbrugere ved aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted og ved fjernsalgsaftaler vedrørende varer og ikkefinansielle tjenesteydelser.

Bestemmelsens stk. 1, nr. 22, fastsætter, at hvor det er relevant, skal der gives oplysning om mulighed for klageadgang og i givet fald om fremgangsmåden ved klage. Efter bestemmelsen har en erhvervsdrivende pligt til at oplyse om adgangen til at klage til Forbrugerklagenævnet eller et privat anke- eller klagenævn, mens pligten ikke gælder, hvis der ikke består en sådan klageadgang, jf. formuleringen ”hvor det er relevant, mulighed for”, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 139.

Den foreslåede ændring af § 8, stk. 1, *nr. 22*, vil medføre, at den erhvervsdrivende, hvor det er relevant, skal oplyse om muligheden for klageadgang, samt om forudsætningerne for at klage.

Ændringen vil medføre, at den erhvervsdrivende skal oplyse om forudsætningerne for, at forbrugeren kan klage. Det kan være oplysninger om eventuelle formelle krav, der skal opfyldes, for at forbrugeren har adgang til at klage, såsom klagefrister og lignende.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Forbrugeraftalelovens § 10 fastsætter formkrav til opfyldelse af oplysningsforpligtelserne i lovens § 8. Kravene i lovens § 10 gælder specifikt i forhold til aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted.

Bestemmelsens stk. 2, 2. pkt., omhandler aftaler om levering af digitalt indhold som ikke leveres på et fysisk medium. Bestemmelsen fastsætter, at den erhvervsdrivende skal udlevere en kopi af forbrugers eventuelle udtrykkelige samtykke til og anerkendelse af, at denne mister sin fortrydelsesret, når udførelsen af leveringen påbegyndes inden fortrydelsesfristens udløb, jf. forbrugeraftalelovens § 18, stk. 2, nr. 13.

Den foreslåede ændring af § 10, stk. 2, 2. *pkt.*, vil medføre, at den erhvervsdrivende alene skal udlevere en bekræftelse af forbrugers udtrykkelige samtykke, frem for en kopi af samtykket.

Bekræftelsen på forbrugers samtykke skal gives på et varigt medium, jf. definitionen heraf i forbrugeraftalelovens § 3, nr. 5. Bekræftelsen skal desuden være letlæselig og udfærdiget på et klart og forståeligt sprog.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Forbrugeraftalelovens § 12 fastsætter formkrav til aftaler, der indgås ved elektroniske midler. Af stk. 1 fremgår det, at hvis en aftale, der indgås ved hjælp af elektroniske midler, pålægger forbrugers en betalingsforpligtelse,

skal dette være angivet klart og tydeligt på det sted, hvor bestillingen afgives. Den erhvervsdrivende skal desuden tydeligt, i fremhævet form og umiddelbart før forbrugeren afgiver sin ordre, gøre forbrugeren opmærksom på oplysninger om varens eller tjenesteydelsens vigtigste egenskaber og den samlede pris. Hvor det er relevant, skal der desuden gives oplysninger om aftalens varighed, og for tidsubegrænsede aftaler skal der gives oplysninger om bestemmelserne for opsigelse af aftalen og om minimumsvarigheden af forbrugers forpligtelser i henhold til aftalen.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at forbrugeren er i stand til at afgøre, på hvilket tidspunkt vedkommende påtager sig en betalingsforpligtelse. Dette kan for eksempel være uklart i situationer, hvor forbrugers bekræftelse af aftalen eller en bestilling sker tidligt i bestillingsprocessen, f.eks. inden øvrige sædvanlige bestillingstrin, herunder angivelse af leverings- og fakturaadresse, er gennemført.

Det foreslås, at der i § 12 indsættes et nyt *stk. 2*, som præciserer, at hvis afgivelsen af en bestilling efter *stk. 1* indebærer aktivering af en knap eller en tilsvarende funktion, skal denne på let læselig måde være mærket ”ordre med betalingsforpligtelse” eller lignende.

Det nye *stk. 2* skal sikre, at det står helt tydeligt for forbrugeren, hvis afgivelsen af en ordre medfører en betalingsforpligtelse for forbrugeren, samt hvornår i bestillingsprocessen, forbrugeren samtykker hertil.

Afhængig af en hjemmesides indretning kan der både være tale om, at forbrugeren afgiver en accept eller et tilbud. Betegnelsen ”bestilling” forudsættes at omfatte begge tilfælde.

Det er ikke tilsigtet, at tilpasningen vil medføre ændringer i anvendelsen af bestemmelsen, da indholdet af det nye *stk. 2* hidtil har fremgået af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 142.

Bestemmelsen vil sikre en tydelig og korrekt gennemførelse af forbrugers rettighedsdirektivets artikel 8, *stk. 2*, 2. afsnit.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Forbrugeraftalelovens § 12, stk. 2, fastsætter at forbrugeren alene er bundet af aftalen eller bestillingen, hvis stk. 1 (om formkrav til aftaler, der indgås ved elektroniske midler) er overholdt. Bestemmelsen fastsætter en civilretlig sanktion rettet mod de tilfælde, hvor den erhvervsdrivende ikke overholder bestemmelsen i stk. 1.

Med den foreslåede § 12, *stk. 3*, udvides den civilretlige sanktion til de tilfælde, hvor den erhvervsdrivende ikke overholder det foreslåede nye stk. 2 (om aktivering af en knap eller tilsvarende funktion med betalingsforpligtelse). Den foreslåede ændring vil medføre, at forbrugeren alene er bundet af en bestilling, der er afgivet ved en knap eller lignende funktion, såfremt denne på letlæselig måde er markeret med ”ordre med betalingsforpligtelse” eller lignende.

Bestemmelsen vil sikre en tydelig og korrekt gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 8, stk. 2, 2. afsnit, sidste pkt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Forbrugeraftalelovens § 13 regulerer den erhvervsdrivendes forpligtelse til at bekræfte fjernsalgsaftaler, herunder formkrav til sådanne bekræftelser.

Bestemmelsens stk. 2, 2. pkt., omhandler aftaler om levering af digitalt indhold, som ikke leveres på et fysisk medium. Bestemmelsen fastsætter, at den erhvervsdrivende skal udlevere en kopi af forbrugers eventuelle udtrykkelige samtykke til og anerkendelse af, at denne mister sin fortrydelsesret, når udførelsen af leveringen påbegyndes inden fortrydelsesfristens udløb, jf. forbrugeraftalelovens § 18, stk. 2, nr. 13.

Den foreslåede ændring af § 13, stk. 2, 2. *pkt.*, vil medføre, at den erhvervsdrivende alene skal udlevere en bekræftelse af forbrugers udtrykkelige samtykke, frem for en kopi af samtykket. I overensstemmelse med ordlyden af lovens § 13, stk. 1, skal bekræftelsen gives på et varigt medium, jf. definitionen heraf i forbrugeraftalelovens § 3, nr. 5.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Forbrugeraftalelovens § 18, stk. 1, fastsætter, at forbrugeren har fortrydelsesret ved aftaler indgået ved fjernsalg og ved aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted.

Bestemmelsens stk. 2, nr. 1-15, opregner en række aftaler, som generelt undtages fra fortrydelsesretten. Efter nr. 8 undtages aftaler om specifikke hastende reparations- eller vedligeholdelsesarbejder hos forbrugeren, som denne på forhånd udtrykkeligt har anmodet om. Bestemmelsen gennemfører forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16, litra h.

Bestemmelsen omfatter alene aftaler, som forbrugeren kan siges udtrykkeligt og på forhånd at have anmodet om. Hvis den erhvervsdrivende i forbindelse med et sådant besøg leverer ikkefinansielle tjenesteydelser ud over dem, forbrugeren udtrykkeligt har anmodet om, eller andre varer end de reservedele, der er nødvendige til at udføre vedligeholdelsen eller reparationen, finder fortrydelsesretten dog anvendelse på disse yderligere ikkefinansielle tjenesteydelser eller varer, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 150.

Det foreslås, at der i § 18 indsættes et nyt *stk. 3*, hvoraf det vil fremgå, at fortrydelsesretten gælder for varer eller ikkefinansielle tjenesteydelser, der leveres i forbindelse med en aftale efter stk. 2, nr. 8, og som ligger ud over, hvad forbrugeren specifikt har anmodet om, eller hvad der er nødvendigt for at udføre vedligeholdelsen eller reparationen.

Det er ikke tilsigtet, at tilpasningen vil medføre ændringer i anvendelsen af bestemmelsen, da indholdet af det nye stk. 3 hidtil har fremgået af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 150, ligesom det følger af en almindelig sproglig fortolkning af stk. 2, nr. 8.

Ændringen vil sikre en tydelig og korrekt gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 16, litra h.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Forbrugeraftalelovens § 25 indeholder regler om forbrugerens forpligtelser, når fortrydelsesretten udnyttes.

Stk. 1 fastsætter, at forbrugeren ved udnyttelse af fortrydelsesretten i relation til en tjenesteydelsesaftale, hvor udførelsen af ydelsen allerede er påbegyndt, kan pålægges at betale for den del af ydelsen, som allerede er leveret, såfremt opfyldelse af aftalen inden fortrydelsesfristens udløb er påbegyndt på forbrugerens udtrykkelige anmodning, jf. nr. 1, og den erhvervsdrivende godtgør, at forbrugeren i overensstemmelse med lovens § 8, stk. 1, nr. 9 og 13, og § 14, stk. 1, nr. 12, er blevet oplyst om fortrydelsesretten og om det beløb, der i givet fald skal betales ved udnyttelse heraf, jf. nr. 2.

I stk. 2 er beregningen af det forholdsmæssige beløb, som forbrugeren skal betale efter stk. 1, nærmere reguleret. Efter denne bestemmelse skal beløbet stå i rimeligt forhold til omfanget af den ydelse, som allerede er leveret, sammenlignet med aftalens fulde opfyldelse.

Bestemmelsen skal fortolkes således, at den erhvervsdrivendes krav på betaling omfatter leverede ydelser fra aftalens indgåelse og indtil det konkrete fortrydelsestidspunkt, også selv om dette på grund af mangelfuld opfyldelse af oplysningspligten måtte ligge senere end efter udløbet af den sædvanlige fortrydelsesfrist, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 7607 f. og Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 159.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen, at hvis den samlede pris er urimelig høj, beregnes det forholdsmæssige beløb på grundlag af markedsværdien af det leverede, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 159.

Det forslås at indsætte et nyt 2. *pkt.* i lovens § 25, stk. 2, som vil præcisere, at hvis den samlede pris, der er fastsat i aftalen, er urimeligt høj, skal det beløb, som forbrugeren kan pålægges at betale efter stk. 1, beregnes på grundlag af markedsværdien af det leverede.

Det er ikke tilsigtet, at tilpasningen vil medføre ændringer i anvendelsen af bestemmelsen, da indholdet af det nye 2. *pkt.* hidtil har fremgået af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 159.

Bestemmelsen skal sikre en tydelig og korrekt gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 14, stk. 3.

For så vidt angår indholdet af ”markedsværdien”, henvises der til Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 102 og 159, hvoraf det fremgår, at markedsværdien bør fastsættes ved at sammenligne prisen på en tilsvarende tjenesteydelse ydet af andre erhvervsdrivende på tidspunktet for aftalens indgåelse.

Hvis aftalen vedrører en ydelse af en bestemt varighed, må beløbet fastsættes som en pris pr. dag set i forhold til den fulde opfyldelse af aftalen. Hvis der er tale om en løbende aftale af ubestemt varighed, kan prisen fastsættes pr. dag set i forhold til opfyldelse af aftalen i en etårig periode. Der kan afkræves forbrugeren betaling for eventuelle rimelige stiftelsesomkostninger mv., i det omfang der er tale om betaling for en ydelse, der er leveret til forbrugeren som led i aftalens indgåelse/opfyldelse.

Omfattet af bestemmelsen vil herudover være udgifter, som den erhvervsdrivende har afholdt i forbindelse med aftalens indgåelse, uanset om den erhvervsdrivende har udliciteret eller selv udfører den pågældende opgave, samt betaling for ydelser som den erhvervsdrivende udfører i forbindelse med en aftales indgåelse/opfyldelse. Det er dog en forudsætning for medregning af sådanne udgifter og betalinger, at det beløb, der kræves betalt, står i rimeligt forhold til omfanget af den ydelse, der er leveret. Det er i øvrigt en forudsætning for at afkræve forbrugeren betaling for afholdte udgifter til udførelsen af en opgave, at forbrugeren er blevet oplyst om størrelsen af gebyret mv., og har samtykket i dets afholdelse inden fortrydelsesfristens udløb. Endvidere vil udgifter til eventuelt forbrugsafregnet forbrug, som efter aftalen skal betales udover den faste abonnementspris, f.eks. et bestemt beløb pr. minut, der tales i telefon, være omfattet, jf. almindelige obligationsretlige principper, hvorefter forbrugeren er forpligtet til at betale for det forbrugte frem til fortrydelsestidspunktet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Det følger af forbrugeraftalelovens § 27, stk. 1, at medmindre andet er aftalt vedrørende leveringstidspunktet, skal den erhvervsdrivende ved aftaler om ikkefinansielle tjenesteydelser indgået ved fjernsalg levere ydelsen uden

unødigt forsinkelse, dog senest 30 dage efter aftalens indgåelse. Såfremt ydelsen ikke leveres i rette tid, og dette ikke skyldes forbrugeren eller en omstændighed, som forbrugeren bærer risikoen for, foreligger der forsinkelse.

Bestemmelsen supplerer købelovens § 74, stk. 1, der indeholder tilsvarende regler ved køb af varer.

Det fremgår af bemærkningerne til § 27, stk. 1, at bestemmelsen finder anvendelse for alle aftaler vedrørende ikkefinansielle tjenesteydelser, herunder aftaler indgået ved fjernsalg og uden for den erhvervsdrivendes forretningssted samt for andre aftaler end fjernsalgsaftaler og aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 161. Det følger omvendt af bestemmelsens ordlyd og overskriften til kapitel 6, at bestemmelsen finder anvendelse ved aftaler om ikkefinansielle tjenesteydelser indgået ved fjernsalg.

Det foreslås, at § 27, stk. 1, *1. pkt.*, ændres med henblik på at kunne tilrette bestemmelsens bemærkninger. Der tilsigtes således ikke ændringer i anvendelsen af bestemmelsen.

Bestemmelsen omfatter alene aftaler om ikkefinansielle tjenesteydelser, der er indgået ved fjernsalg.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 14

Forbruger aftalelovens kapitel 7 regulerer forbrugeren ret til opsigelse af aftaler om løbende levering af varer eller tjenesteydelser. Kapitellet indeholder ikke nærmere regler om fremgangsmåden ved opsigelse af en aftale om løbende levering af varer eller tjenesteydelser.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 28 a, som vil fastsætte, at den erhvervsdrivende skal sikre, at opsigelse af en aftale om løbende levering af varer eller tjenesteydelser kan ske på samme medie eller tekniske platform, som aftalen er indgået på.

Bestemmelsen vil sikre, at forbrugere har nem adgang til at opsiges en løbende aftale, idet forbrugere som minimum vil kunne opsiges aftalen samme

sted, som den er indgået. Den erhvervsdrivende skal således sikre, at det er lige så nemt at opsigte aftalen, som det er at indgå den.

Bestemmelsen forhindrer ikke, at den erhvervsdrivende kan give forbrugeren mulighed for at opsigte aftalen på andre medier eller tekniske platforme, så længe forbrugeren også har adgang til at opsigte via samme medie eller tekniske platform, som aftalen er indgået på.

En opsigelse, som forbrugeren fremsender på samme medie eller tekniske platform, som aftalen er indgået på, skal anses for at være en gyldig opsigelse. Dette gælder uanset, om den erhvervsdrivende ved aftaleindgåelsen eller ved senere kommunikation har anført, at en opsigelse skal ske på et andet medie eller teknisk platform.

Det bemærkes, at pligten for erhvervsdrivende til at udvise god markedsføringskik og god erhvervsskik, jf. markedsføringslovens §§ 3 og 4, også omfatter pligten til at overholde den civilretlige forbrugerbeskyttelseslovgivning, herunder forbrugeraftaleloven. Den erhvervsdrivendes overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i § 28 a kan således bl.a. sanktioneres efter visse af markedsføringslovens bestemmelser, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 117, og Folketingstidende 2016-17, A, L40 som fremsat, side 47 og 49.

Forbrugerombudsmanden har dermed adgang til at give et påbud eller forbud, jf. markedsføringslovens §§ 24 og 32, ved den erhvervsdrivendes overtrædelse af den foreslåede § 28 a. Herudover kan handlinger i strid med markedsføringslovens regler om god skik medføre et erstatningsansvar efter dansk rets almindelige regler herom, jf. markedsføringslovens § 24, stk. 2. For en nærmere gennemgang af de mulige sanktionsmuligheder efter markedsføringsloven, henvises der til bemærkningerne til den gældende forbrugeraftalelov, jf. Folketingstidende 2013-14, A, L39 som fremsat, side 117.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af aftalelovens § 36, stk. 1, at en aftale kan ændres eller tilsidesættes helt eller delvist, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig

handlemåde at gøre den gældende. Det følger af stk. 2, at der ved afgørelsen skal tages hensyn til forholdene ved aftalens indgåelse, aftalens indhold og senere indtrufne omstændigheder.

Aftalelovens § 38 c, stk. 1, 1. pkt., fastslår, at aftalelovens § 36 gælder for forbrugeraftaler med de tilføjelser og ændringer, der følger af bestemmelsens stk. 1 og 2. Bestemmelsens 2. pkt. fastslår, at såfremt det vil være stridende mod hæderlig forretningsskik og bevirke en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser til skade for forbrugeren at gøre et aftalevilkår gældende, gælder de i § 36, stk. 1, nævnte retsvirkninger også, idet forbrugeren dog i så fald kan kræve, at den øvrige del af aftalen skal gælde uden ændringer, hvis dette er muligt. Bestemmelsens 2. pkt. implementerer artikel 6, stk. 1, i direktivet om urimelige kontraktvilkår.

Bestemmelsen medfører, at en forbrugeraftale kan ændres eller tilsidesættes helt eller delvist, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre den gældende, jf. § 36, stk. 1, jf. § 38 c, stk. 1, 1. pkt., samt at retsvirkningerne i § 36 ligeledes finder anvendelse, hvis det vil være stridende mod hæderlig forretningsskik og bevirke en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser til skade for forbrugeren at gøre et aftalevilkår i en forbrugeraftale gældende, jf. § 38 c, stk. 1, 2. pkt.

Bestemmelsen medfører desuden, at forbrugeren i tilfælde, hvor det vil være stridende mod hæderlig forretningsskik og bevirke en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser til skade for forbrugeren at gøre et aftalevilkår gældende, kan kræve, at aftalen efter tilsidesættelse eller ændring af det pågældende vilkår herefter skal gælde uden andre ændringer, hvis det er muligt at opretholde resten af aftalen uden det vilkår, som er blevet ændret eller tilsidesat, jf. § 38 c, stk. 1, 2. pkt.

Aftalelovens § 38 c, stk. 1, 2. pkt., indskrænker muligheden for at ændre andre vilkår, end det urimelige kontraktvilkår, idet der kun kan ske ændring eller tilsidesættelse af andre vilkår, hvis der er tale om vilkår, som ikke kan adskilles fra det urimelige vilkår. Dette står i modsætning til aftalelovens § 36, hvorefter domstolene efter et frit skøn også kan ændre eller tilsidesætte andre vilkår i aftalen, således at det samlede resultat bliver afbalanceret, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 340.

Ved vurderingen af, om der er handlet i strid med hæderlig forretningsskik, skal der tages hensyn til styrkeforholdet i parternes forhandlingspositioner,

til om forbrugeren på den ene eller anden måde er blevet tilskyndet til at give sin tilslutning til aftalevilkåret, og til om varerne eller tjenesteydelserne er solgt eller leveret på forbrugeren særlige bestilling. Den erhvervsdrivende kan opfylde kravet ved at handle loyalt og rimeligt med den anden part, hvis legitime interesser den erhvervsdrivende skal tage hensyn til. Betydningen af ”hæderlig forretningsskik” svarer til definitionen af ”god tro” i direktivet om urimelige kontraktvilkår, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 340.

Det følger af lovens § 38 c, stk. 2, at lovens § 36, stk. 2, gælder med den ændring, at der ikke ved bedømmelsen af de forhold og omstændigheder, som er nævnt i § 36, stk. 2, herunder vilkår i andre aftaler som hænger sammen med en pågældende aftale, kan tages hensyn til senere indtrufne omstændigheder til skade for forbrugeren med den virkning, at aftalen ikke kan tilsidesættes eller ændres.

Ved bedømmelsen af en forbruger aftale skal der således tages hensyn til de forhold og omstændigheder, der er nævnt i § 36, stk. 2, herunder vilkår i andre aftaler, der hænger sammen med den pågældende aftale. Senere indtrufne omstændigheder kan dog kun tages i betragtning, hvis en aftale, der oprindeligt var rimelig, efterfølgende er blevet urimelig for forbrugeren eller den erhvervsdrivende, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 341.

Den foreslåede ændring vil indsætte et nyt *stk. 2*, hvorefter et urimeligt kontraktvilkår, der ikke har været individuelt forhandlet, ikke kan ændres eller tilsidesættes delvist.

Ændringen har baggrund i EU-Domstolens praksis, hvoraf det fremgår, at det efter direktivet om urimelige kontraktvilkår ikke tillades, at urimelige kontraktvilkår ændres eller tilsidesættes delvist. For en gennemgang af relevant EU-praksis, henvises der til pkt. 2.11.2 i de almindelige bemærkninger.

Det følger heraf, at et kontraktvilkår, der er erklæret urimeligt vil skulle anses for aldrig at have eksisteret, hvorfor det ikke kan have nogen virkning over for forbrugeren. Vilkåret vil altså hverken kunne ændres eller tilsidesættes delvist. Det forhold, at et vilkår erklæres urimeligt, skal følgelig have den virkning, at kontrakten opretholdes uden nogen anden ændring end den, der følger af ophævelsen af vilkåret, såfremt det er muligt at opretholde kontrakten. Det vil fortsat fremgå af bestemmelsen, at forbrugeren kan kræve,

at den øvrige del af aftalen skal gælde uden ændringer, hvis dette er muligt. Hvis der er tale om en aftale, som ikke kan opretholdes uden det urimelige vilkår, vil aftalen skulle tilsidesættes.

Direktivet om urimelige kontraktvilkår finder alene anvendelse på kontraktvilkår i forbrugeraftaler, der ikke har været genstand for individuel forhandling, jf. direktivets artikel 3. Den foreslåede ændring af § 38 c vil ligeledes være begrænset til de vilkår i forbrugeraftaler, som ikke har været genstand for individuel forhandling.

Ændringen vil alene have betydning for de vilkår, der ikke har været individuelt forhandlet ved indgåelsen af forbrugeraftalen. Et kontraktvilkår skal altid anses for ikke at have været individuelt forhandlet, når det er udarbejdet på forhånd, og forbrugeren derved ikke har haft nogen indflydelse på indholdet. Dette gælder navnlig for standardvilkår, men bestemmelsen er ikke begrænset til standardvilkår, idet vilkår, som er udarbejdet af den erhvervsdrivende med henblik på brug i en enkeltstående aftale, hvor vilkåret ikke har været genstand for individuel forhandling, også er omfattet. Den omstændighed, at et enkelt vilkår i aftalen eller visse elementer i et aftalevilkår har været genstand for individuel forhandling, udelukker ikke anvendelsen af bestemmelsen på resten af den pågældende aftale. Hvis en erhvervsdrivende hævder, at et standardkontraktvilkår har været individuelt forhandlet, vil den erhvervsdrivende have bevisbyrden herfor. Det er forudsat, at begrebet skal forstås på samme måde som ved aftalelovens § 38 b. Der henvises derfor til bemærkningerne til denne bestemmelse, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 339.

Lovforslaget vil ikke ændre vurderingen af, hvornår der er tale om et urimeligt kontraktvilkår. Der henvises derfor til bemærkningerne herom til lov nr. 1098 af 21. december 1994, som indsatte bestemmelsen, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 335 f. og 340.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.11 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 28. maj 2022.

Til § 4

Bestemmelsen angår lovens territoriale gyldighed.

Det foreslås i *stk. 1*, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Det foreslås i *stk. 2*, at lovens § 2 om ændringer i forbrugeraftaleloven og lovens § 3 om ændringer i aftaleloven ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I lov om forbrugeraftaler, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 1457 af 17. decem- ber 2013, som ændret ved lov nr. 652 af 8. juni 2017 og senest ved lov nr. 1666 af 26. december 2017, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 1. ---</p> <p><i>Stk. 1-3.</i> ---</p> <p><i>Stk. 4.</i> Loven gælder ikke for</p> <p>1-3) ---</p> <p>4) aftaler om personbefordring, dog med undtagelse af §§ 12 og 31.</p>	<p>1. I § 1, <i>stk. 4, nr. 4</i>, ændres »§§ 12 og 31« til: »§§ 4, 12 og 31«.</p>
<p>§ 2. Ved en forbrugeraftale forstås i denne lov en aftale, som en er- hvervsdrivende indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbru- geren) hovedsagelig handler uden for sit erhverv.</p> <p><i>Stk. 2-3.</i> ---</p>	<p>2. I § 2, <i>stk. 1</i>, indsættes efter »er- hvervsdrivende,«: »eller en person, der optræder i dennes navn eller på dennes vegne,«.</p>

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<p>§ 3. I denne lov forstås ved:</p> <p>1) Fjernsalgsaftale: Enhver aftale om varer, tjenesteydelser eller løbende levering af varer eller tjenesteydelser, når aftalen [...]</p> <p>2-6) ---</p>	<p>3. I § 3, <i>nr. 1</i>, indsættes efter »aftalen«: »til og med tidspunktet for dens indgåelse udelukkende«.</p> <p>4. I § 3 indsættes som <i>nr. 7</i>:</p> <p>»7) Handelsmæssig garanti: Enhver forpligtelse, som sælgeren eller en producent (garantigiveren) har påtaget sig over for køberen, ud over sælgerens retlige forpligtelse til at levere en kontraktmæssig ydelse, til at refundere købesummen eller omlevere, reparere eller på anden måde afhjælpe mangler ved salgsgenstanden, hvis den ikke svarer til de specifikationer eller ethvert andet krav, der fremgår af garantierklæringen eller af de relevante reklamer, der var tilgængelige på tidspunktet for eller før aftalens indgåelse, og som ikke relaterer sig til ydelsens kontraktmæssighed.«</p>
<p>§ 6. Fremsender eller afleverer en erhvervsdrivende en vare til en forbruger uden dennes forudgående anmodning, og skyldes dette ikke en fejl, kan forbrugeren beholde varen vederlagsfrit. Udfører en erhvervsdrivende en tjenesteydelse for forbrugeren uden dennes forudgående anmodning, kan forbrugeren ikke blive forpligtet til at betale vederlag herfor.</p>	<p>5. I § 6 indsættes som <i>3. pkt.</i>:</p> <p>»Manglende respons fra forbrugeren efter modtagelsen af varer eller udførelsen af tjenesteydelser uden forudgående anmodning medfører ikke, at forbrugeren anses for at have samtykket til leveringen.«</p>

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<p>§ 8. Inden der indgås en aftale [...] skal den erhvervsdrivende [...] give forbrugeren oplysning om</p> <p>1-21) ---</p> <p>22) hvor det er relevant, muligheden for klageadgang og i givet fald om fremgangsmåden ved klage.</p> <p><i>Stk. 2-3.</i> ---</p>	<p>6. I § 8, stk. 1, nr. 22, ændres »fremgangsmåden ved« til: »forudsætningerne for«.</p>
<p>§ 10. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> [...] Ved aftaler om levering af digitalt indhold, som ikke leveres på et fysisk medium, skal den erhvervsdrivende endvidere udlevere kopi af forbrugers eventuelle udtrykkelige samtykke til og anerkendelse af, at denne mister sin fortrydelsesret, når udførelsen påbegyndes inden fortrydelsesfristens udløb [...].</p>	<p>7. I § 10, stk. 2, 2. pkt., ændres »kopi« til: »en bekræftelse«.</p>
<p>§ 12. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Forbrugeren er alene bundet af aftalen eller bestillingen, hvis stk. 1 er overholdt.</p>	<p>8. I § 12 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:</p> <p>»Stk. 2. Indebærer afgivelsen af en bestilling efter stk. 1 aktivering af en knap eller en tilsvarende funktion, skal denne på let læselig måde være mærket »ordre med betalingsforpligtelse« eller lignende.«</p> <p>Stk. 2 bliver herefter stk. 3.</p> <p>9. I § 12, stk. 2, der bliver stk. 3, ændres »stk. 1« til: »stk. 1 og 2«.</p>

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<p>§ 13. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> [...] Ved aftaler om levering af digitalt indhold, som ikke leveres på et fysisk medium, skal den erhvervsdrivende endvidere udlevere en kopi af forbrugerens eventuelle udtrykkelige samtykke til og anerkendelse af, at denne mister sin fortrydelsesret, når udførelsen påbegyndes inden fortrydelsesfristens udløb [...].</p>	<p>10. I § 13, stk. 2, 2. pkt., ændres »kopi« til: »bekræftelse«.</p>
<p>§ 18. Forbrugeren kan træde tilbage fra aftalen (fortrydelsesret) i overensstemmelse med reglerne i dette kapitel [...]</p> <p><i>Stk. 2.</i> Reglerne i dette kapitel gælder ikke for</p> <p>1-15) ---</p> <p><i>Stk. 3.</i> ---</p>	<p>11. I § 18 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:</p> <p>»<i>Stk. 3.</i> Kapitlet gælder dog for varer eller ikkefinansielle tjenesteydelser, der leveres i forbindelse med en aftale efter stk. 2, nr. 8, og som ligger ud over, hvad forbrugeren specifikt har anmodet om, eller hvad der er nødvendigt til at udføre vedligeholdelsen eller reparationen.«</p> <p>Stk. 3 bliver herefter stk. 4.</p>

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<p>§ 25. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Det beløb, som forbrugeren kan pålægges at betale efter stk. 1, skal stå i rimeligt forhold til omfanget af den ydelse, som allerede er leveret, sammenlignet med aftalens fulde ydelse.</p> <p><i>Stk. 3-4. ---</i></p>	<p>12. I § 25, <i>stk. 2</i>, indsættes som 2. <i>pkt.</i>:</p> <p>»Hvis den samlede pris, der er fastsat i aftalen, er urimelig høj, skal det beløb, som forbrugeren kan pålægges at betale efter stk. 1, beregnes på grundlag af markedsværdien af det leverede.«</p>
<p>§ 27. Medmindre andet er aftalt vedrørende leveringstidspunktet [...]</p> <p><i>Stk. 2-3. ---</i></p>	<p>13. I § 27, <i>stk. 1, 1. pkt.</i>, ændres »vedrørende« til: »om«.</p>
	<p>14. Efter § 28 indsættes:</p> <p>»§ 28 a. Den erhvervsdrivende skal sikre, at opsigelse af en aftale om løbende levering af varer eller tjenesteydelser kan ske på samme medie eller tekniske platform, som aftalen er indgået på.«</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>I lov om aftaler og andre retshandlinger på formuerettens område, jf. lovbekendtgørelse nr. 193 af 2. marts 2016, foretages følgende ændringer:</p>

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<p>§ 38 c. Ved forbrugeraftaler gælder § 36, stk. 1. Såfremt det vil være stridende mod hæderlig forretningskik og bevirke en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser til skade for forbrugeren at gøre et aftalevilkår gældende, gælder de i § 36, stk. 1, nævnte retsvirkninger også, idet forbrugeren dog i så fald kan kræve, at den øvrige del af aftalen skal gælde uden ændringer, hvis dette er muligt.</p> <p><i>Stk. 2. ---</i></p>	<p>1. I § 38 c indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:</p> <p>»<i>Stk. 2.</i> Hvis et aftalevilkår, som er omfattet af stk. 1, 2. pkt., ikke har været genstand for individuel forhandling, kan vilkåret dog ikke ændres eller tilsidesættes delvist.«</p> <p>Stk. 2 bliver herefter stk. 3.</p>